

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ce-
loletna izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Po gospodarstvu do miru

Francoske ministre je množica v Berlinu sprejela z viharimi vzkliki: »Vivio Laval! Naj živi Briand!« in slišali so se tudi francoski klici: »Vive la paix!« — »Vive la paix! Živel mir!« je zavrilo tudi iz nepregledne množice, ki je na pariški postaji pričakovala Lavalu in Brianda ob povratku. Res je, v Berlinu so vzklicali francoskim državljanom člani republikanske »Reichsbanner«, ki dela za spravo s Francijo in je svoje ljudi nalašč zato poslala na postajo, medtem ko so množice mešanov s germansko hladnostjo prisostvovala redkemu prizoru. Četudi bi ne šli vzdiki prav od arca, je bilo treba zanje vendar poguma v preostolnici države, katere javnost ni bila po mnenju Brüningovega sodelavca Bülowa nikdar tako sovražna Franciji kakor v tem trenutku. Še pred dobrim tednom se je zdel obisk francoskih ministrov v Berlinu, komaj po dvanajstih letih po Versaillesu in v času neizmerne gospodarske krize, ki jo javnost pod vplivom protifrancoske propagande pripisuje francoski politiki, izredno drzen čin, ki bi v primeru, da bi se francoskim gostom pripetilo kaj neljubega, uničil sadove dolgoletnega in potrpežljivega dela Brianda in Stresemanna ter srečnih početkov Lavalu in Brüninga. Ze to, da je obisk na zunaj potekel gladko, pomeni uspeh.

Francoske članikarje, ki so spremljali predstavnike francoske republike na poti v Berlin, pa naj pripadajo levi ali desni, je navdušen sprejem v Berlinu prijetno presenetil. Sodeč po pisanju pariških listov je vsaj za trenutek posijalo sonce na mračno pozorišče francosko-nemških odnosov. Ze po prvih poročilih, ki so jih poslali v Pariz, se je francoskim članikarjem zgubalo čelo. Hitler je pri občinskih volitvah v Hamburgu imel ogromen uspeh in dvignil število svojih mandatov od 3 na 43. V Berlinu niso torej »Reichsbanneri« vzklikali miru v imenu vse Nemčije? Mari je Nemčija za Goebbelsom, ki je smatral prihod francoskih ministrov za grdo izzivanje?

Da bi se z enim samim obiskom zblížili tudi duši dveh narodov, tega ni pač nikdo pričakoval. Pregloboke so še rane, ki jih je vojna zasekala. Pokazali pa so dobro voljo tisti, ki v tem trenutku vodijo oba naroda. Francozi so šli v Berlin v času, »ko stoji Francija na vrhuncu svoje moči in ko jih nihče ne more ovirati, da izvedejo svojo hegemonijo, ako hočejo, in ko se jim v današnjih razmerah stavi samo ena meja, meja preudarnosti in samozadržanosti, da rabimo besede Berlin. »Germanie«. Tudi Francozi priznavajo Brüningu dobro voljo in vidijo že v tem, da se je v svojem govoru na berlinskem kosilu kljub pritisku nacionalistov izognil vsega, kar bi utegnilo kaliti sedanje ozračje, znak resnega stremjenja po zblízanju s Francijo. In to je mnogo; kajti glavna ovira na poti k sporazumu med obema narodoma je prav medsebojno nezaujanje.

Dobro voljo so v nedeljo pokazali predstavniki obeh držav. Sprejem pri Hindenburgu je stal Francoze in Nemce mnogo premagovanja. Ministrski predsednik in zunanji minister zmagovalne Francije sta šla na obisk k maršalu Hindenburgu, ki stoji še danes takoj za Viljemom na črni listi listih, ki bi jih morala Nemčija v smislu mirovne pogodbe izročiti zaveznikom, da jih sodijo! In Hindenburg je predstavnik države, ki ga je postavila na črno listo, sprejel. Od verdunske bitke, ko sta Briand in Hindenburg imela v rokah usodo vojskujočih se taborov, smo že daleč. Dobra volja vodilnih mož mora dovesti do uspeha, ker narodi sicer počasi, a vendar sledijo svojim voditeljem.

Brüning je dejal, da delajo državniiki obeh narodov po načelu: »Pusti ob strani vse, kar loči, in obdeluj polje, kjer so zakopani skupni interesi in kjer je sporazum mogoč!« V Berlinu so torej razpravljali predvsem o gospodarskem sodelovanju, »kjer je uspeh mogoč«. Gospodarska kriza, ki pritiska na vso Evropo, sili Francijo in Nemčijo k sporazumu. Vsaj eno dobro stran ima ta šiba božja, da blaži strastne politične spore med narodi, da meče orožje iz rok nemirnih Cezarjev — glej fašistično Italijo! — in utira pot k mednarodnemu sodelovanju! Da bi se le kmalu pokazali ti dobri njeni sadovi!

Po gospodarskem sodelovanju, ki je edino v tem trenutku mogoče med Nemčijo in Francijo, naj bi polagoma prišel tudi politični sporazum. Nemci potrebujejo kapitala za svojo industrijo, medtem ko so jih Francozi pripravljali dati pod pogojem, da s karteliziranjem industrije obvarujejo svojo industrijo pred nemško konkurenco; tudi konkurenca v zračnem in pomorskem prometu stane Francijo ogromnega denarja. Tesne gospodarske zveze med dvema narodoma prej ali slej dovedejo tudi do političnega zblízanja in so v času spora velika ovira definitivnega preloma.

Se en znak, da bodo berlinski razgovori mnogo pripomogli h konsolidaciji miru v Evropi: fašistični Rim je pokonec. Sam minister pravde Rocco je dan pred prihodom francoskih ministrov v Berlin v surovem uvodniku turinske »Stampa« silovito napadel Francijo in ji očital, da stremi za nadvlado v Evropi. Rimski diktator, ki ne ve, kaj početi z grmadami orožja in nečestitimi eskadriljami vojnih ladij, in ki bi rad ribaril v kalnem, se vznemirja. Za 1. 1932. je napovedal velike dogodke, ko bodo letala in topovi zapeli svojo pesem, ki je lepša kakor beseda. Če bo berlinski obisk obrnil sad, ne bo iz teh napovedanj nič.

Glede naše države in drugih slovenskih držav v srednji Evropi, naj velja francoskim državljanom Perlinaxovo svarilo v »Echo de Paris«, naj nikar ne opustijo svojih zaveznikov lastni usodi. Po zatrdili francoskega tiska je bil berlinski obisk nekak pešat na sporazumu, do katerega je prišlo v načelu že v Zenevi za časa zasedanja Zveze na-

„V Berlinu smo delali za mir“

„Potomcem hočemo prihraniti vse grozote vojne“

Slovesen sprejem v domovini

Pariz, 30. sept. tg. Ko sta se Laval in Briand vrnila v Pariz, so ju sprejeli njuni pristaši s tako prisrčnostjo, kakršne niti ni bilo možno pričakovati. Na tisoče članov pacifističnih zvez frontnih bojevnikov se je zbralo na kolodvoru, po ulicah pa je bilo v nepreglednih vrstah zbranih na tisoče ljudi. Prišli so tudi domačini iz Lavalovega volivnega okraja. Oba ministra sta si morala naravnost priboriti pot skozi nepregledno goro množice, ki ju je neprestano obmetavala s cvetjem. Posebni deputaciji železničarjev, ki je obiskala Lavalu v vlaku, je izjavil ministrski predsednik: »Delali smo za mir. Da smo delali dobro, kaže vaše odobravanje.« Briand pa je rekel: »V Berlinu smo delali za zblízanje z Nemčijo, ker hočemo z nemškim narodom živeti v miru. S tem delamo tudi za mir na svetu.« Havas poroča, da je Laval izjavil, da je bila berlinska misija najdelikatnejša za francoskega finančnega ministra. Po sprejemu na kolodvoru je izjavil Laval še v notranjem ministrstvu, kako mogočno je vplival nanj sprejem v Berlinu. Ta sprejem ga navdaja z navdušenjem, da bo še z večjim pogumom deloval dalje za mir med obema narodoma. Briand pa je izjavil, da so bili ravno bivši bojevniki njegovi navdušeni pristaši, ker hočejo vse težkoče vojne prihraniti svojim potomcem.

Nemški zunanji minister dr. Curtius je izjavil poročevalcu radikalne »Republique«, da ugotavlja tudi on z zadovoljstvom, da so nemški in francoski državniiki napravili velik korak, da poneha velika napetost me dobema narodoma. Ta veliki cilj se gotovo ne more doseči v enem dnevu, zaenkrat pa

se je ustanovila organizacija, ki naj zagotovi gospodarske odnose med obema sosednjima narodoma s sodelovanjem obeh vlad, s katerim naj se omili gospodarska kriza in zagotovi varnost v pozitivnem in praktičnem delovanju.

Pod predsedstvom bivšega ministra de Monzie bo 3. oktobra v Parizu velik francosko-nemški banket.

Laval poroča

Pariz, 30. sept. tg. Ob 10 dopoldne se je pod predsedstvom predsednika republike Doumerja stal ministrski svet. Laval in Briand sta obširno poročala o svojem potu v Berlin. Doumer jim je čestital k lepemu uspehu. Daljša debata pa se je razvila o sestavi nemško-francoskega odbora. Kot predsednik tega odbora Gignoux še ni bil imenovan. Nato so po referatu finančnega ministra Flandina razpravljali o posledicah luntovega padca. Proračunski minister Pietri je predložil načrt za varčevanje v raznih ministrskih resorih.

Laval pospeši svoj odhod v Washington

Pariz, 30. sept. tg. Po vesteh »Newyork Herald« namerava Laval svojo pot v Washington pospešiti, ker se hoče 19. oktobra udeležiti ameriške proslave bitke pri Yorktownu, s katero se je ustanovila neodvisnost ameriških Združenih držav.

Belgrad, 30. septembra. I. Knez Pavle in knežinja Olga sta darovala za poplavlence in oškodovance vsoto 30.000 Din.

Optimizem tudi v krogih Male antante

Belgrad, 30. sept. I. Sestanek francosko-nemških državnikov v Berlinu še vedno zanima javno mnenje v veliki meri, ker se niso znane vse podrobnosti glede sporazuma, ki se je sklenil med obema državama, niti glede političnih razgovorov, ki so se vršili. Ozračje se je pomirilo. Iz verodostojnega vira je izvedel Vaš dopisnik, da razgovori niso prešli na politično polje in so se omejili le na gospodarska vprašanja. Moralna vrednost berlinskega sestanka je seveda velika, ker se je toplot zgodilo prvič v Berlinu po kongresu leta 1878, da so francoski vodilni državniiki obiskali nemško prestolnico. Na podlagi teh dejstev, kakor tudi izjav, ki jih je Laval dal članikarjem ter na podlagi zagotovil, ki so jih diplomati držav male antante dobili na francoskem zunanjem ministrstvu, se lahko smatra, da za kako vzemirjanje ni razloga. Nevarnost je namreč obstojala v tem, da se francoska zunanja politika na ljubo in v sodelovanju z Nemčijo odreče svoji stari usmeritvi in prepusti vzhodno Evropo kolikor toliko svoji usodi. Če se je ta bojazen tekom včerajšnjega dne polegla, je to dokaz, da berlinski sestanek praktično ni spremenil dosedanje linije evropske politike. — V krogih češkoslovaške diplomacije se opaža isti optimizem glede berlinskih dogodkov. Samo nekateri poljski listi so še vedno nezadovoljni, toda po zatrdilu tukajšnjih poljskih zastopnikov je poljska vlada dobila zagotovilo od strani Francije, ki dovoljuje optimizem.

Cene živilom se ne smejo zvišati - Pokojnine ostanejo nedotaknjene

Znižajo se reprezentacijski izdatki in vojni proračun

London, 30. sept. Angleška vlada zasleduje zelo pazljivo standard cen za živila. Vlada je v neprestanem stiku z uvozniki, industrijanci in trgovci, bodisi z groisti bodisi s prodajalci na drobno. Namen tega je, da se z vsimi sredstvi prepreči vsaka spekulacija trgovcev na račun sedanjega finančnega položaja. Vlada je trgovskim krogom izjavila, da bo v slučaju kakšne spekulacije s cenami ukrenila zelo ostre odredbe. Cene živilom morajo ostati nespremenjene, ako se celo ne bodo znižale. Vsako zvišanje pa bo vlada v kali z drakonimi odredbami zadržala.

Kar se tiče programa varčevanja, se dosledno izvaja. Poslaniki in ministri že sprejemajo za 10 odstotkov znižano plačo kakor tudi one kategorije uradništva, katerim se je plača znižala. Na noben način pa se ne bodo, kakor vlada danes izjavlja, znižale pokojnine. »Pokojnine so nedotakljive« je izjavil finančni minister. Z velikim zadovoljstvom je javnost tudi pozdravila namero vlade, da se ta mesec reducirajo tudi veliki stroški za reprezentacijo pri poslaništvi, konzulatih, ministrstvih in vrhovih uprave.

Podobne energične odredbe je izdal indeksi podkralj. Njegova plača se je na njegovo lastno iniciativo znižala za 25 odstotkov. Ostalo uradništvo pa utrpi enako zmerno znižanje kakor uradništvo v Angliji. Pač pa so se vsi stroški za reprezentacijo znižali za več kot 50 odstotkov. Tudi proračun za armado se je znižal za šest milijonov funtov šterlingov. V svrhu sanacije budžeta bo indska vlada zvišala davek na premoženje od 12 na 25 odstotkov.

Zakonski načrt o štednji sprejet

London, 30. septembra. AA. Zbornica je danes po tretjem čitanju sprejela zakonski načrt o štednjah. Za načrt vlade je glasovalo 297 poslancev, proti pa je bilo oddanih 242 glasov.

Se nobene odločitve glede volitve

London, 30. sept. Z. Mac Donald je bil včeraj sprejel v avdienco pri kralju. Kot se čuje, bo pada jutri odločitev o novih volitvah v Angliji. Mac Donald je raztolmačil kralju svoje stališče, v katerem pravi, da bi bilo zelo neugodno, če se ob času indijske konference objavijo volitve.

Zahteve delavske stranke

London, 30. septembra. AA. Prihodnji teden bodo predložili vsakoletni konferenci delavske stranke, ki bo v Scarboroughu, 27 načrtov resolucij. Te resolucije bodo predstavljale program delavske stranke v primeru parlamentarnih volitev. Delavska stranka se izreka v teh resolucijah proti uvedbi zaščitnih carin in obsoja vsak poizkus dvigniti funt sterling na zlato pariteto. Dalje zahteva nadzorstvo ali nacionalizacijo premožne industrije, poljedelstva, nadzorstvo bančnega sistema, eklikanje mednarodne konference za finančno in gospodarsko sodelovanje. Predlaga med drugim novo ureditev problema vojnih dolgov in reparacij in zahteva, naj se črtajo. Končno se izreka za ra-

žikalno znižanje oboroževanja z mednarodnim dogovorom, za povišanje podpor brezposelnim in ukinitje sedanjih vladnih odredb za štedenje.

Glavni odbor potrdil izključitev MacDonalda in tovarišev

London, 30. sept. Z. Glavni odbor delavske stranke je izključil MacDonalda in 11 članov spodnje zbornice zaradi tega, ker njihovo sodelovanje v narodni vladi, odnosno podpiranje take vlade predstavlja težko prekrščenje pravil. »Daily Herald« piše, da so bili izključeni iz stranke iz istih razlogov, kot je bil nekdanji izključen Mosley s svojimi tovariši. Poskus, da se ustanovi nova narodna stranka, se ne more spraviti v sklad z delavsko stranko.

Velike demonstracije brezposelnih v Londonu

London, 30. septembra. AA. V Hydeparku se je zbralo včeraj več tisoč brezposelnih, ki so hoteli predložiti parlamentu resolucijo, podpisano od 200.000 delavcev, proti znižanju podpor za brezposelne. Pozneje so se zbrale blizu parlamenta velike skupine brezposelnih. Pričele so demonstracije. Pele so mednarodno himno in mahale z rdečimi zastavami. Policija je morala nastopiti v več primerih. Pri tem je prišlo do manjših spopadov z demonstranti.

Končno se ji je vendar posrečilo, da je demonstrante razpršila in očistila trg pred parlamentom. Pri tem je bilo aretiranih več oseb. Prostor pred parlamentom je zasedlo na stotine stražnikov, ki so skrbeli za mir in red. Pozneje so dovolili deputaciji brezposelnih, da gre do vrat parlamenta in poseti nekatere poslance.

Romunija se brani inflacije

Lahkom šljena agitacija dr. Lupua - Titulescu, voditelj Zaranistov?

Belgrad, 30. sept. I. Romunija je kakor ostale države bila živo zadeta od finančne krize. Medtem, ko se vlada bori, da bi obdržala kurz romunskega denarja, se je med opozicijo začela živahna propaganda za inflacijo. Tako se je vrgel voditelj narodne kmečke stranke dr. Lupu na srdito agitacijo v tem zmišlu, češ, da se država na ta način najlažje iznebi vseh dolgov. Svoje dni je Nemčija pokazala pot, kako je polom inflacije lahko zbrisala visoke vsote notranjih dolgov. Dr. Lupu trdi, da bi se Romunija na ta način tudi lahko rešila iz klešč inozemske židovske in politične finance, ki jo davijo. Vendar pa vlada zabranjuje, da bi se ta agitacija svobodno razmahnila. Vladni krogi odločno pobijajo to propagando, češ, da bi inflacija pomenila navaden bankrot in bi res odstranila ves inozemski kapital, toda za seboj pustila puščavo. Vlada je napravila kratek konec tej agitaciji s tem, da je prepovedala dr. Lupu javne govore.

Izvršilni odbor narodne kmečke stranke, kateremu je svoje dni predsedoval dr. Maniu, je imel svoj reden sestanek, na katerem je dr. Maniu ponovno odločno izjavil, da pod nobenim pogojem ne sprejme več vodstva stranke. Predložil je za to mesto bivšega ministra Mihalachea, voditelja zaranističnega krila stranke. Gotovi vplivni voditelji pa delujejo na to, da se predsedstvo te stranke

Naskok na lira

Rim, 30. sept. Z. Energični koraki, ki jih je zadnjič časa storila italijanska vlada, niso mnogo koristili. Vlada je znižala budžet, omejila poslovanje na borzah in povišala uvozne carine, italijanska banka pa je povišala obrestno mero. Kljub vsem energičnim ukrepom vlade, se situacija na borzah ni popravila, kar je dalo Mussoliniju povod, da je danes izdal drakonične odredbe. Predsednik vlade je izdal telefonično poročilo vsem italijanskim diplomatom in konzularnim predstavnikom v inozemstvu, da še enkrat kategorično demantira vesti, da namerava italijanska vlada spremeniti stabilizacijo in kvaliteto italijanske lire, ki je utrjena z zakonom od 21. sept. 1927. Istodavno s tem poročilom je objavil tudi zakonski dekret, po katerem se ima postopati proti vsem spekulantom z devizami. Ta dekret odreja deportacije in konfiniranje oseb, ki so nevarne za javno varnost. Fašistični listi pozdravljajo navdušeno to odredbo predsednika vlade in pravijo, da naj si spekulante dobro zapomnijo, da fašistična vlada ne bo dovolila novega atentata proti liri. Mussolini zatrjuje, da se tečaj lire ne bo spremenil, in poziva vse one, ki so se iz strahu pregrešili, da naj dobro pazijo in pomislijo, kaj bodo delali v bodočnosti, ker bo brezobzirno nastopal proti vsem borznim spekulantom.

Turki tudi v skrbeh

Carigrad, 30. septembra. AA. V dobro poučenih krogih v Ankari izjavljajo, da je turška vlada zaradi sedanjega finančnega položaja in zaradi finančnih dogodkov na zapadu prav v skrbeh. Vlada bo skušala preprečiti, da bi se zaradi tega gospodarski položaj Turčije poslabšal.

Davi je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike Gazi Kemal Paše. Na seji so razpravljali o ukrepih, ki naj zaščitijo turško gospodarsko življenje pred vplivi finančne krize v drugih državah.

Odpovedni rok pri Poštni hranilnici

Belgrad, 30. sept. AA. S sklepom ministra za promet je odrejen pri Poštni hranilnici odpovedni rok 10 dni za dvig hranilnih vlog od 25.000 do 100.000 Din, poleg dosedanjih odpovednih rokov 20 dni za vloge preko 100.000 Din, in 30 dni za vloge preko 500.000 Din. Toda Poštna hranilnica bo mogla izplačevati hranilne vloge tudi brez oziroma na odkazne roke, v kolikor bodo dovoljevale razpoložljive vsote blagajniške gotovine.

Bukarešt, 30. sept. Z. »Epoca« poroča, da se parlament odgodi do 15. novembra.

Dunajska vremenska napoved

Pričakovati je, da se bo zopet pooblašilo, sicer pa bo večinoma jasno in nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stano s spremenljivo oblačnostjo, podnevi zmerno toplo, ponoči hladno.

Notranji politični položaj Madžarske

Od konservativne, vendar docela nepolitične strani smo dobili naslednji dopis, ki ga radi informativnosti objavljamo v celoti.

Notranje politično je pri nas vsa pozornost obrnjena na delo gospodarskega odbora Trintri-desetih, v katerem so z izjemo socialistov in pa nezavisne malokmetke stranke zastopane vse stranke. Naloga tega gospodarskega odbora je jako pre-kerna in neprijetna. Posameznim ministrstvom mora namreč črtati vse izdatke, ki niso najbolj nujno in absolutno potrebni. Poleg tega izdeluje za vladno še poseben varčevalni program. Da so to jako neprijetne stvari vsak lahko razume in je bilo strankarsko gotovo zelo pogodena poteza obeh opozicijskih strank, da nista poslali v odbor svojega zastopnika. Tako imata prosto roko za široko agitacijo med ljudstvom, ki jo, kakor je videti, tudi z velikim vspehom vršita. Pri tem nastopata čisto brezvestno in demagoško, ker sta ravno ti dve stranki ves čas očitali vladi, da zapravlja, sedaj pa nočeta sodelovati, ko gre za varčevalne odredbe. Opozicija seveda agitira, da bi bilo treba pri varčevanju pritisniti predvsem kapital in veleposredstvo, ne pa izdajati naredb, ki v prvi vrsti zadenejo široke konsumne plasti — in tako gre medsebojni boj neprestano dalje.

Kljub temu pa gospodarski odbor pogumno dela in je iz dosedanjih rezultatov mogoče sklepati, da bo proračun posameznih ministrstev znižan za 1—2 milijona pengő, kar bo izdalo pri celokupnem budgetu 14—16 milijonov. Nadalje je bilo sklenjeno, da se ukinejo v inozemstvu vse takozvane madžarske kavarne in gostilne, ter jako draga Collegia Hungaria v glavnih inozemskih mestih, ki so bila zgrajena in vzdrževana največ v propagandne svrhe. — Dohodninski davek bo zvišan za 50 do 100 odstotkov. Pri brzovalnikih je osebna tarifa zvišana za 3,5 odstot., pri osebnih pa za 7 odstotkov. Plače gledališkega osebja bodo znižane od 10 do 30 odstotkov.

Na splošno so zgornje odredbe bile sprejete simpatično, razen zvišanja železniških tarif. Mnogi so menja, da bi bilo pametneje pri brzovalnikih vzeti višjo mero in ne pri osebnih, kjer je večina za dodelo delovno ljudstvo, medtem ko se brzovalkov poslužujejo le bolj imoviti sloji. Na velik odpor in mnogo nevolje pa je zadela nadaljnja odredba, ki znižuje plače državnim nameščencem in sicer po linearni tabeli in ne progresivno, kakor se je pričakovalo. Zlasti vznemirjeno je učitelstvo. Razburjenje uradništva je končno ne le razumljivo, temveč tudi upravičeno, ker so že dosedanje plače znašale komaj polovico predvojne višine, medtem ko dohodki drugih nameščencev vrednost predvojnih plač celo presegajo. Stvar je mnogo bolj važna in dalekosežna, morda celo pomembnejša, kakor pa si jo predstavlja vlada. Kajti uradništvo je iz neverjetno postrtovalnosti vsa ta leta po boljševizmu služilo režimu in ga vzdrževalo. Pri nas nimamo velike armade, zato se je režim v glavnem opiral na aristokracijo in uradništvo. Ako pa vlada napravi nezadovoljno še uradništvo, potem si je težko predstavljati, na koga se bo ob vseh bolj levičarskih orientacijah naroda mogla še nasloniti. S strahom opazujemo, kako se ruši državljanska morala celo v srednjem stanu, med katerim je opazovati vedno več simpatizerjev z levičarji ali pa vsaj ničesar ne podvzamejo proti.

Stvar se mi zdi tako važna, da bi jo rad še poglobljeval. Ob priliki ostudnega atentata pri Bia-Torbagy so se na mah zbrali okrog vlade vsi konstruktivni elementi. Brez ugovora je narod sprejel obsedno stanje, kajti kadar gre za narodne interese, smo vsi Madžari edini.

Toda isti hip, ko je ljudstvo vladi izražalo zaupanje, je z drugo roko tudi že predložilo nujno zahtevo po spremembi političnega kurza. Naj tu korigiram vesti nekaterih zunanjih li-tov. Gre izključno za spremembo notranje političnega in ne zunanje političnega kurza. Vse, kar slišite drugega, ni točno. Toda v notranjepolitičnem pogledu vam danes vsak uviden Madjar pravi: Bethlenov kurz kljub velikim zunanjepolitičnim uspehom ni mogel preprečiti notranjega, to je gospodarskega razsula. Toraj je bil pogrešen in ga je treba spremeniti. Bil bil samomor, ko bi ga hoteli nadaljevati. Nujno je potreba, da se zopet uvede demokracija in da se spremeni volivni red in sistem, ki nas ponižuje pred celim kulturnim svetom. Čeprav se je režim dosedaj držal le s pomočjo takega volivnega sistema, ga bo nujno moral spremeniti, sicer bo prišlo do najhujšega. Agitacija opozicije zajema vedno širše plasti, pri čemer ji najbolj učinkovito pomaga naraščajoča ljudska beda. Pa tudi brez tega se zlasti v katoliških krogih, ki so dosedaj podpirali režim, vedno jasneje poudarja volja, da ne kaže z nedemokracijskimi sredstvi položaja tirati do skrajnosti, ker sicer bo vsa jeza in sovraštvo sproščenih elementov se obrnilo proti katolicizmu in Cerkvi, kakor nam je zadosti pokazal nedavno španski zgled.

Značilno za razpoloženje je dejstvo, da so že pričeli današnje razmere primerjati z onimi l. 1918, kakor je storil to ne d. Stefan Milotay v »Magyar-ság«. Prav tako je pomenljivo, da je celo veliki madžarski pisatelj in znan pristaš grofa Bethlena, Franz Herzog, 22. sept. v »Pesti Hírlap« s podpisom objavil članek, v katerem poudarja, da se bo trdovratno vzdrževanje takšnega političnega sistema, ki se pri najbolj volji ne more označevati za nezmožljivega, prej ali slej nad domovino bridko maščevalo. Treba je vedeti, da je tudi v opozicijskih krogih mnogo dobre volje za pozitivno sodelovanje na državni upravi. Ako vlada, oziroma vladna stranka, ki se je obdržala na oblasti z različnimi ilegalnimi sredstvi, pusti opravičenim zahtevam opozicije, potem bodo domovini prihranjeni težki dnevi. Treba je politične dalekovidnosti in širokogrudnosti, kajti danes Madžarska potrebuje dela in kruha.

Vse to se jako krije z izvajanjem jezuitskega provinc. P. Bíró-ja, ki je pred nekaj dnevi na zborovanju Proháskove družbe izjavil: »Ne potrebujemo programov in visokodonečih domovinskih fraz. Rabimo čisto osnovno in primitivno dobro voljo za socialno politiko, ki bo iskreno pristopila k reševanju krušnega vprašanja.« Država ima dovolj žita in drugega hraniva. Treba je le prave razdelitve. Ali bo sedanja vlada hotela in mogla to storiti, je seveda vprašanje.

Zlato beži iz Amerike

Amerikanci v skrbeh - Vojni dolgovi naj se uničijo! - Anglija se smeje

London, 30. sept. Odprava zlatega standarda v nekaterih evropskih državah ima neugoden učinek na ameriško Unijo. Unija zato razmišlja o tem, ali ne bi kazalo uvesti posebne zaščitne carine na blago, ki se uvaža iz držav, kojih denar je zaradi ukinitve zlate paritete padel v veljavi.

Amerikanci so zadnje dni tudi vznemirjeni zaradi začudenja, da se neprestano odtoka zlata iz države. 28. t. m. sta zlati Francija in Nizozemska dvignili veliko zlata iz newyorških bank. Nemški parnik »Bremen« je odpeljal v Cherbourg 200.000 zlatih dolarjev, od katerih sta dve tretjini namenjeni za Pariz. To pa je samo ena pošiljatev. V celoti sta dozdaj Francija in Nizozemska dvignili že dobro desetino milijonov dolarjev, vrh tega pa je bilo dvignjeno 21 milijonov zlata na račun

raznih zasebnih in javnih firm, kojih identiteta se ni mogla določiti. Vsega skupaj je 28. t. m. bilo odpeljanega iz Unije 50 milijonov dolarjev v zlato. Torej se je v Ameriki začelo to, kar se je zgodilo pred enim mesecem v Londonu. Odtok zlata zavzema tak obseg, da so finančniki Wallstreeta prepričani, da je proti temu en sam lek, namreč popolno uničenje vojnih dolgov. Dočim so še pred kratkim isti finančni krogi izjavljali, da Amerika o tem sploh ne more diskutirati, je zdaj večina naravnost navdušena za tako rešitev. Finančni krogi čim dalje bolj pritiskajo na vlado, naj skliče mednarodno konferenco v svrhu sanacije sedanje gospodarske krize, ki je tem bolj občutna, ker dohodki ameriške države vedno bolj padajo, ker se množijo brezposelnih in ker kaže državni deficit ogromen primanjkljaj.

Med tem, ko Amerikance preganjajo najhujše skrbi, pa se Anglija smeje. Od sedanje gospodarske krize ima Anglija zaradi ukinitve svojega zlatega standarda največji dobiček. Angliška industrija se je čez noč popravila. To pa ni samo posledica odprave zlatega standarda, ampak tudi tega, da je ves svet prepričan, da bo nova angleška vlada, ki bo sledila sedanji, brez dvoma odpravila prosto trgovino in uvedla zaščitne carine. V enem tednu je našlo v Angliji dela 20.000 brezposelnih in so zaradi ugodne valute mnoge male evropske države in več južnoameriških držav pri angleški vladi naročile veliko blaga.

Ameriška vlada je sklenila redukcijo budžeta za l. 1932 od 401 milijona dolarjev na 360 milijonov in tudi redukcijo zgradb vojnih ladij, ki pa je rahla.

Japonci hočejo južno Mandžurijo na vsak način obdržati

Protijaponski pogromi na Kitajskem - Mandžurija naj se proglasi kot neodvisna država - Tajen sporazum z Rusi o?

London, 30. sept. Konflikt med Japonsko in Kitajsko se čedalje bolj poostre. Japonska vojaška stranka, ki se ves čas, oprta na vojnega ministra in na vrhovnega poveljnika japonskih okupacijskih čet v Mandžuriji, učinkovito upira miro-ljubni politiki ministrskega predsednika in ministra za zunanje zadeve, barona Siderhara, se silno razburja zaradi težkega incidenta v Hongkongu. Tukaj so namreč v Koulouu, ki leži na kopnem nasproti Hongkongu in je tudi v angleški posesti, Kitajci vpriporili pogrom proti japonskim naseljencem, v katerem je bilo ubitih šest Japoncev. Veliko Japoncev pa je bilo težko ranjenih, tako da so jih morali prenesti v bolnišnice. Kitajska množica je oplenila japonske trgovine in blago na cesti sežgala. Angleška policija je bila brez moči, tako da je moral hongkonški guverner poslati v Koulouu ha'ajlon Skotov, ki so množico naskočili z bajoneti in jo razkopili. Oblast je zaprla 12 Kitajcev, ki stojijo že pred sodnikom, obtoženi skrivne na umoru Japoncev. Dva angleška rušila stražita japonski parnik, ki se nahaja v luki v Hongkongu. Veliko Japoncev beži iz Kitajske domov. Boj kot japonskega blaga zavzema na Kitajskem vedno večji obseg.

Razumljivo je, da japonska vojaška stranka to zelo izrablja v svojo agitacijo za aneksijo Mandžurije. Rhovni poveljniki japonskih okupacijskih čet v Mandžuriji, general Honjo, je začel energično akcijo, da bi se Mandžurija in vzhodna Mongolija proglasili kot neodvisni državi. Japonci so v Mandžuriji postavili na čelo kitajske upravne oblasti Juančinkaja, ki je nasprotnik Kitajcev in ki načeljuje gibanju za odepitev Mandžurije, ki je svoj čas bila neodvisna država in koje dinastija še živi. Z ozirom na to je kitajska vlada dala razglasiti, da bo vsakega, ki se bo tega gibanja udeležil, smatrala za izdajalec in ga temu primerno kaznovala. Seveda je ta grožnja zaenkrat brez učinka, ker je

faktična oblast v Mandžuriji v rokah Japoncev. Japonska vlada sicer izjavlja, da je generalu Honju poslala instrukcijo, naj avtonomističnega gibanja v Mandžuriji ne podpira, toda tej izjavi ne pripisuje nobene važnosti, ker je general Honjo zelo samosvoji in že opetovano navodil svoje vlade, če so eploh reeno mišljena, ni poslušal.

Roparske čete so izvršile na železniški progi iz Mukdena v Peking ponoven atentat pri mestu Jaojang. Odvili so tračnice, tako da je vlak skotil s tira. Banditi so pošni voz in potnike popolnoma izropali. Kitajci trdijo, da so ti roparski napadi vpriporjeni od Japoncev, ki bi radi pod pretezo skrbi za varnost zasedli železniško progo med Mukdenom in Pekingom, da dobijo oblast nad luko Cinvantao, ki konkurira Port Arturju. Ta poskus je sicer zadel na odpor Angležev, ki upravljajo železniško progo iz Pekinga do mandžurske meje, vendar pa je verjetno, da bo japonsko vrhovno poveljstvo v Mandžuriji svoj tozadevni načrt kljub temu skušalo izvesti, ker smatra, da bi se Anglija v takem slučaju zadovoljila samo s platoninim protestom.

Nekateri kitajski krogi sumijo, da se za vestmi iz oficijelnih sovjetskih krogov v Moskvi, ki japonsko okupacijo energično obsojajo, skriva samo namen, Kitajsko prevarati. Baje se Sovjeti z Japonci na tihem pogajajo, da bi Japonci priznali Rusom severno Mandžurijo in pa mogoče celo one kitajske province na skrajnem zapadu, ki mejijo na ruski Turkestan. Nasproti temu se poudarja, da je to zelo neverjetno, ker bi s tem Rusija prišla v hud konflikt z Anglijo, ki zapadni Kitaj smatra za svojo interesno sfero. Sumljivo pa je, da se je ruski vojni minister Vorošilov, ki se je nahajal na inspekcijskem potovanju na Daljnem vzhodu, vrnil v Moskvu in baje nima namena, da vrne v severno Mandžurijo.

Proces proti albanskim atentatorjem

Dunaj, 30. sept. tg. Danes se je začela pred porotnim sodiščem v Riedu na Gornjem Avstrijskem razprava proti Albancema Zelošiju in Kameju zaradi napada na albanskega kralja Zogua in umora njegovega dvornega ministra Libohova. Da se more nadzorstvo nad tuje bolje izvajati, so določili okrožno sodišče v Riedu na Zgornjem Avstrijskem, da bi razprava potekla mirneje. Vendar pa v tem majhnem kraju že več dni vlada veliko razburjenje, posebno ker se med prebivalstvom širijo vesti, da bodo Albanci poslali nad mesto bombna letala, ki bodo razrušila vse mesto in sodnike (!). Javne oblasti nestrpno in v vsak dan preiskujejo inozemske žasnikiarske poročevalce, posebno iz Balkana in Italije, ali imajo s seboj orožje. Prvi dan razprave je predsednik sodišča večkrat zavrnil obtožence, čim so poskusili razpravo potegniti na politično polje ali če so napadali albanski režim in kralja. Vselej takrat je predsednik sodišča izključil javnost od razprave. Obtoženci so odtlanjali vsako krivdo, češ, da so bili upravičeni maščevati umore, ki jih je povzročil kralj. Vsak izmed njih je delal

popolnoma sam brez pomočnikov, obžalujejo pa, da se je njihovo početje izjalovilo. Obtoženec Kame je izjavil, da kralju Zogu ne prizna naslova: kralj. Esad paša, ki je vpriporil vstajo proti princu Wiedu, je bil največji izdajalec. Zogu je dobil od princa Wieda 10.000 napoleonov, da bi se boril proti Esad paši, denar pa je porabil za druge namene. Kame je videl sestro Zogua, ko je po Albaniji hodila še bosa. Na Dunaju pa jo je videl obložen z zlatim nakitom. Zahteval je obnovitev albanske meje iz leta 1913. (londonska konferenca). Zogu je izdajalec, ki je Albanijo napravil za italijansko kolonijo. Sedaj vlada v Albaniji lakota in narod, ki prej ni poznal niti lakote niti dolgov, je sedaj prezadolen. Cela šestina državnega proračuna gre samo za dvor Zogua. Vsaka njegova sestra dobiva na leto 100.000 frankov v zlato, mati in brat pa po 200.000 frankov v zlato, in vsaka njegova žena ima svojo plačo. Zogu je kar po vrsti izdajal svoje ideje, najprej v Zenevi, potem v Italiji in nato v Grčiji.

Brzopotezni šahovski turnir v studiu Radio Ljubljane

Ljubljane, 30. septembra.

Danes ob 8 zvečer se je vršil v našem radio studiu v Ljubljani mednarodni brzopotezni šahovski turnir ki so se ga udeležili velemojstri dr. Alje-hin, Niemcovič dr. Tartakower in dr. Vidmar. Vodja turnirja je bil g. Bogo Pleničar, sodnik pa gosp. Pfeifer. Otvorilne besede je spregovoril dr. Alje-hin v ruskem jeziku. Turnirja kot takega so se udeležili le ostali trije mojstri brez dr. Alje-hina.

Za določitev vrstnega reda so žrebali. Številko 1 je potegnil Niemcovič, številko 2 dr. Tartakower in je bil torej tretji dr. Vidmar. Vsak igralec je imel za vsako potezo 15 sekund časa; znak za potezo je dajal vodja turnirja z zvoncem.

Začela sta prvo partijo Niemcovič z belimi figurami proti Tartakowerju, ki je imel črne figure. Napovedovanje potez v slovenskem in nemškem jeziku je prevzel sin dr. Milana Vidmarja g. Milan Vidmar ml. Velemojstra sta se v razmeroma kratkem času razvila in v ostrem boju si je pridobil dr. Tartakower vedno močnejšo pozicijo. Niemcovič se je končno vdal. Rezultat tega dvojboja je nato obrazložil na kratko velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem in nemškem jeziku.

Nato se je začela partija dr. Tartakowerja z belimi proti dr. Vidmarju s črnimi figurami. Velemojstra sta počasi prešla v uravnoteženo igro s kmeti, ki se je vedno bolj izkristalizirala v absoluten remis. Na ponudbo dr. Tartakowerja je dr. Vidmar remis sprejel. Nato je dr. Vidmar zopet na kratko obrazložil izid partije.

Tretja partija je bila dr. Vidmar z belimi figurami proti Niemcoviču kot črnemu. Partija med obema velemojstroma se je razvila v dolgo borbo,

med katero sta oba skušala prodreti. Agresivnejši je bil dr. Vidmar, vendar se mu ni posrečilo na noben način razbiti premišljene in defenzivne igre Niemcoviča. Po več ko sto potezah je ponudil dr. Vidmar Niemcoviču remis, ki ga je tudi sprejel. Nato je pojasnil velemojster dr. Vidmar izid tretje partije.

Po končanih partijah so se razdelile nagrade. Nagrada 1000 Din in spominsko diplomu je prejel zmagovalc dr. Tartakower, ki si je priboril 1½ točke. Spominska diploma je krasno delo na pergamentu. Na šahovnici, okrašeni s šahovskimi figurami in ljubljanskim znamenjem, stoji napis: »Gospodu dr. Tartakowerju, zmagovalcu na mednarodnem brzopoteznem šahovskem turnirju pred mikrofonom v Ljubljani, dne 30. septembra 1931. Za upravo Radio Ljubljane.« Sledje podpisi napovedovalca inž. arh. Pengova, ki je diplomu res umetniško izdelal, tajnika Prosevine zveze Vinka Zora in vodje turnirja Bogo Pleničarja. Drugo nagrado je dobil dr. Vidmar, ki si je priboril 1 točko in prejel 600 Din. Niemcovič, ki si je priboril pol točke, je dobil zahvalno pismo.

Nato je zmagovalc dr. Tartakower s par besedami v mikrofon v nemškem jeziku povedal tole: »Radio Ljubljane je z današnjim brzopoteznim šahovskim turnirjem pred mikrofonom skušal uvesti v to moderno panogo sodobne tehnike nov način oddajanja šahovskih iger, kar se mu je brez dvoma posrečilo. Za ta napredek, ki ga zlasti še dokazuje pravkar zaključeni šahovski turnir na Bledu, ki je bil brez dvoma največji šahovski turnir povojne dobe, moremo mladi Jugoslaviji le čestitati.«

S tem je bila okrog 11 zanimiva prireditve zaključena.

Pogajanja med Španijo in Vatikanom

Madrid, 30. septembra. AA. Jutri bo prišel sem iz Zeneve španski zunanji minister Lerroux. Poklicali so ga brzojavno, da vodi pogajanja s papeškim nuncijem glede bodočih odnosov španske države z Vatikanom, ki so se po revoluciji zelo poosttrili. Zaradi pomirjivega stališa vatikanskih krogov, je napetost med Španijo in sv. stolico zelo popustila. Španski primas kardinal Pedro Segura, ki je po revoluciji odšel v Francijo, je odstopil.

Manifestacija španskih katoličanov

Madrid, 30. septembra. AA. Posebna deputacija je izročila danes predsedniku parlamenta spomenico z 1.400.000 podpisov. V spomenici se zahteva, naj se konkordat z Vatikanom ne ukine prej, dokler se ne uvede vzemen verouk v šole. Dalje zahteva spomenica od predsednika parlamenta, naj podvzame ukrepe, da se o tem vprašanju pride z Vatikanom do sporazuma, dalje da se ne uvede ločitev zakona, ter da se dopustijo svetovni katoliški redovi.

Zračni rekord: 657,6 km na uro

London, 30. sept. AA. Letalski poročnik Stainforth je dosegel snoči z vodnim letalom, opremljenim s posebnim »Rollsroyce«-strojem, nov svetovni hitrostni rekord. Letel je pri Mirih peletih s povprečno hitrostjo 408,8 milj na uro. Tako je popravil dosedanjí svetovni hitrostni rekord 357,7 milj, ki ga je postavil pred dvema letoma letalski poveljnik Orlebar, za 51 milj. Stainforth je dosegel že 13. septembra povprečno hitrost 379,5 milj na uro. Tedaj pa mu ga niso uradno priznali. Stainforthova nova povprečna hitrost znaša 657,6 km na uro. Stainforthov polet so slikali s posebnim filmskim aparatom. Razvili so ga davi in javi Stainforthu hitrost, ki jo je dosegel. Stroj razvija 2560 k. e. Stainforth je bil iz vode v zraku v 43 sekundah. S takim strojem ni letel še nihče.

Razcen nemških socialistov

Berlin, 30. septembra. AA. Nemška socialistična stranka se bo najbrže v kratkem razcepila. Vodstvo stranke je namreč izključilo poslanca Rosenfelda in Seydewitza, ker sta se protivila politiki podpiranja Brüningove vlade. Izključena poslanca sta sklicala za prihodnjo nedeljo v Berlinu konferenco, kjer bosta ustanovila novo stranko z imenom »Socialistična delavska stranka«.

Razoust angleškega parlamenta

London, 30. septembra. AA. Politični krogi menijo, da bo angleški parlament razpuščen najbrž že prihodnji teden. V tem primeru bodo volitve 28. ali 29. oktobra.

Francosko zlato

Pariz, 30. septembra. AA. Več potniških letal je danes na letališču Le Bourget iztovorilo 2900 kg zlata, ki so ga letala prinesla iz Amsterdamu v francosko prestolnico. V teku današnjega dne bodo z letali pripeljali še 1200 kg zlata.

Edison umira

Newyork, 30. sept. tg. Stanje Edisona se je zelo poslabšalo in je pričakovati najhujšega. Njegov stanje se je povsem poslabšalo. Pričakovati je njegove smrti.

Nova itali'anska križarka

Trst, 30. septembra. Z. Danes zjutraj je iz ladjedelnice v San Marcu spuščena v morje nova italijanska križarka »Luigi Cadorna«. Križarko »Luigi Cadorna« so začeli graditi v septembru 1930 in ima 5350 ton.

Delo volilnega odbora

Belgrad, 30. sept. I. Državni volivni odbor je danes nadaljeval svoje delo, ki je bilo namenjeno kontroli volivnih mest in mandatov. Danes so bile na vrsti sledeče banovine: Belgrad, dravska, moravska in vardarska banovina. Glede draveke banovine je referiral dr. Simić. Za to banovino je bilo po vrhovnem državnem volivnem odboru sklenjeno, da se dosedanja dva volivna okraja razdelita na tri, oziroma, da se eden teh volivnih okrajev razdeli na dva. Odbor je zahteval še nadaljnje podatke iz dravske banovine, ker je še nekaj nad deset občin, ki doslej še niso poslate številčnih podatkov o volivcih.

Drobne vesti

Split, 30. sept. Z. Dubrovačka paroplovitba je naročila v Angliji nov parnik, ki bo ena naših največjih in najlepših ladij na Jadranu. Februarja 1932 bo dograjena. V aprilu bo spuščena v morje, kjer bo vršila reden promet med Trstom in Kotorom. Ladija bo imela 25.000, krščena bo pa na ime »Kralj Aleksander«.

Rim, 30. septembra. tg. Jutri stopi v veljavo Mussolinjev zakon, po katerem so vsi Italijani od 18. leta starosti dalje dolžni, udeleževati se vojaških izobraževalnih tečajev. Letos bo vpoklicanih v to svrhu več kot 1.200.000 mladine. Vojaško izobraževanje se bo izvrševalo samo ob nedeljah.

Amerika v Jakčevih slikah

Razstava B. Jakčevih del iz Amerike

V nedeljo, 27. t. m. je, kakor je poročal že zadnji »Slovenski list«, otvoril akad. slikar Božidar Jakac umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu. Odprta bo do 20. oktobra.

Težnja, prirojena marsikateremu agilenemu mlademu človeku, ki hoče videti čimveč sveta in njegovih čudes, se v Jakcu druži z umetniško težnjo, ki se ji hoče novih občutij, eksotike, novih barv in form, novih spoznanj in problemov.

Tako se je njegovo delo zadnje čase, ko ga je vleklo po Evropi, Afriki in Ameriki, nekako strnilo v nekakšno umetnostno potopisja ali kako bi temu rekli. Katalog razstave del iz Amerike je s svojimi oddelki — Tja grede New York—Niagara—Washington—Pittsburg—Yellowstone Park itd. — Južna California—Hollywood—Grand Canyon—Nazaj grede — tak, da spominja na naslove iz potopisnih knjig. Jakac, ko je otvoril v nedeljo svojo razstavo, je takšen značaj svoje razstave tudi poudarjal, češ, naj se ta zbirka zapiskov s poti ne meri z najstrožjim merilom, nakar je podal marsikaj geografsko, morfološko, socialno in gospodarsko poučnega o Ameriki in zraven omenjal svoje slike kot ilustracije za svoje trditve. Na prvi pogled zgleda, kakor bi slikarji šlo v glavnem za nekakšno geografijo, ne pa toliko za umetnost, pa to samo tako zgleda.

Interesantno je namreč, kaj vse ga je v Ameriki zanimalo. Precej vso je pregledal, rezultat vsega skupaj pa, kakor izjavlja, je ta, da je v Ameriki našel — svojo slovensko domovino, katero se je naučil ceniti šele v osrčju ledenomrzlega materializma tam preko. Pravi, da ga je odbijala trdota, gorostasno brezdušje krajin in ljudi in da ne tožimo, da smo za Ameriko zaostali, kajti ohranili smo si nekaj, česar oni svet nima, to je duša pa srce.

In v resnici, slikarjeve oči so videle v Ameriki — ne ogromnih avenij, posejanih z nebotičniki, mašinskih in prometnih čudes, velikomestnega šundra in barov — nego se zdi, kakor da je hotel s svojo slovensko toploto in poetičnostjo celo v tej mrzli deželi odkrivati le liriko in poezijo. Grebel je za občutji in čisto odkril romantičen košček narave, ki mu daje razsvetljava poseben čustven, poetičen značaj. Morda je bil to most — megli, skozi katero prodira hladno jutranje sonce, morda pošastno padanje teme na veleno mesto z njegovimi fantastičnimi obrisi, morda zlato večernega sonca v puščavi Canona, neusmiljenost Niagare... Slovenec je celo v Ameriki naravi iztrgal nekaj toplote, bodisi da jo je narava imela ali ne, če ne, pa jo je prizor sugeriral. Kdo ve, ali se Amerikanci kaj menijo za takšne lirične utrinke? Bržkone je zanje sonce solnce, megla megla in občutje neumnost, kali?

Kar se tiče umetnostne plati te razstave, moramo vpoštevati umetnikovo željo, naj se namreč ti potni zapiski, kakor jih je označil, ne jemlje umetnostno prestrogo. Veliko novih formalnih in vsebinskih, stilnih odkritij nam ni pokazala. Cu-

dovito pa je izbrusil Jakac svojo pastelno tehniko v dovršenost in naravnost virtuoznost, s katero igraje rešuje najbolj težke tehnične probleme. Skoro človek ne bi verjel, da je mogoče s pastelo doseči tolikšne barvne in občutenjske finese na tonastem papirju! In koliko risarskega in slikarskega znanja je v tem delu! Za Jakca ni perspektivnih, barvnih, svetlobnih težkoč, on slika v temi, ob sveči, od spodaj gor, od zgoraj dol, zanj ni predmetnih težkoč. Umetniško je čisto zelo blizu romantiki in njenemu občutovanju, romantiki, ki je dosegla v tem oziru v impresionistični fazi svojega razvoja višek rafiniranosti. Včasih barvno malo pretirava naravo, tupatam pa najdeš strogo plastično, objektivno-predmetno slikano krajino v lepem arhitektonskem ravnesvju, golo, brez posebne občutenjske vrednosti, kar bi se bližalo novi stvarnosti. Včasih mu gre zgolj za svetlobno občutje, včasih za pikantni barvni akord, za pravilčno fantastiko, toplo občutje, ki jo daje solčna protitla z refleksom v vodi, včasih le za »zapisek česa predmetno interesantnega in zanimivega — včasih pa je videti, da je umetnik imel čas, se poglobil in studiral in ustvaril oblikovno in barvno ter kompozicionalno dograjeno stvar. Tako je pač na potu.

Za ta ali oni okus je na razstavi nekaj preveč materiala (210 del). Preveč form, preveč barv, občutij, eno se z drugim skoro pobija. Pastelni ton je temu ali onemu preveč sentimental in mehkužen — toda na poti je z oljem težko. Ta ali oni se je bolj navdušil za črno bele ali rjave risbe s kredo radi tega — tudi podpisane bolj imponirajo. Jakčev avtoportret iz Washingtona, edina olnjata slika na razstavi nekako preseneti s svojim jarkim, naravnost na Ribero ali barok spominjajočim, izključnim chiarocuro. Domači motivi — v razstavo so uvršteni v intimen kotiček zase — so topli in studirani, vtis napravijo kakor klic: »Vidiš, doma je pa vse drugače toplo!« Med portreti in portretnimi studiji so dobre risbe 184, 185, 187, 192, ki kažejo Jakčev talent kot portretista.

Zaenkrat, pravi Jakac, ga potovanje ne mika več. Pridobil si je na teh potovanjih gotovo obilo bogatih in dragocinskih življenjskih in umetniških izkušenj in bo to njemu in naši umetnosti v korist. Morda se sedaj zanj prične mirno in smotreno umetniško delo, delo, ki ne bo več toliko veljalo romantičnim motivom in lirskim občutjem kakor temu, da nam bo za življenje kaj tehnega povedalo v tej krizi nazorov, poti in zmešnjav našega razbitega časa. Dosedanje umetniško delo in Jakčeve nabrane življenjske izkušnje so nam za to porok. Hoteli bi danes nazaj nekaj starega »kaj«, interesantni »kakor« ima čedalje manj smisla. In vendar je v tej razstavi v celoti izražena lepa in za nas tolažilna misel: Tam preko nismo ničesar izgubili, tam ne bomo našli srca in duše, tega imamo sami več! Zato smo ji od srca hvaležni!

30 let orglavec Marije Pomagaj

Brezje, 29. sept.

Kdo ga ne pozna? Vsakdo, ki poroma na Brezje; če ne po imenu gotovo po njegovem dovršenem orglanju in po njegovem silnem baritonu kateremu komaj kljubujejo mogočne stene brezjanskega svetlišča. 30-let že poje gosp. Bole pri

Marije Pomagaj na Brezjah v njeno čast in slavo; on in njegov zbor sta v veliki meri pripomogla do slovesa, ki ga uživa danes največja slovenska božja pot.

Skoro že 40 let je organist, dasi je šele pred tremi leti videl Abrahamo. Kot 14—15 leten deček je orgljal v domači farni cerkvi v Avberu pri Sezani, dokler se ni prišel šolat v Ljubljano, kjer je postal eden najboljših Foersterjevih učencev, tako, da mu je Foerster prepustil še celo poduk petja na gimnaziji, poleg tega, da ga je naš jubilar nadomestoval pri najslovesnejših mašah, kar je Foerster redkokdaj komu dopustil. Po temeljiti izobrazbi je pred 30 leti nastopil g. Bole službo organista in pevovodja na Brezjah. Izkazal se je kot odlični pevovodja in še odličnejši orglavec, kot tak je pravi mojster tako, da ga priznani glasbeniki in skladatelji upravičeno upoštevajo. Žal, da ni nadaljeval s svojim delom kot skladatelj. Vzrok gotovo tiži v preobilici družinskih poslov. Kljub temu pa je dobil mnogo pohvalnih in priznanih pisem od raznih avtoritet iz našega glasbenega sveta.

Glasbeniki, solisti in operni pevci se radi zglasijo pri njem na koro. S svojim močnim nastopom al je pridobil splošne simpatije skoro po vsej Gorenjski in tudi mi mu ključemo: še na mnogo leta — v čast in slavo božjo! — Pok.

Zopet 28 delavcev na cesti

Vrhnika, 29. sept.

Josip Lenarčič je zopet odpustil iz svoje parketarne v Verdu pri Vrhniki 28 delavcev. Kako se bo naš delavec preživel čez zimo?

Jubilej nadškofa dr. Šariča

Sarajevo, 27. sept.

Sarajevska hrvatska kulturna društva in katoliške organizacije so na posebno slovesen način praznovali jubilej vrhbosanskega nadškofa dr. Šariča.

Snoči, na predvečer slovesnosti, se je po sarajevskih ulicah razvil veličasten sprevod, ki so se ga udeležila kulturna društva, katoliško prebivalstvo, katoliški šolarji in dijaki ter duhovščina. Ta sprevod je najbolj živa slika, kako popularen je jubilar v hrvatskem svetu. Hrvatska godba je šla pred sprevodom, okrog godbe je bilo 60 bakelj, za njo pa nad 500 gorečih lampijončkov.

Na dvorišču nadškofije je godba zaigrala himno hrvatskega društva »Nanredak«, hrvatsko pevsko društvo »Trebevič« pa je zapelo čestitko jubilaru. Nato je nadškof pozdravil predsednik »Napredka« župnik Novega Sarajeva, g. Ante Alapović ter ga zagotovil hvaležnosti in udanosti vse Bosne in Hercegovine ter vseh Hrvatov. Za njim je govoril predsednik hrvatskega kluba dr. Josip Flegar v imenu hrvatskih društev, vseh sarajevskih Hrvatov, kakor tudi v imenu stotisočev Hrvatov, ki danes ne morejo prisostvovati tej slavnosti.

Za pozdrave se je zahvalil jubilar nadškof dr. Šarič z ognjevitimi besedami, v katerih je navzoče navduševal za katoliško vero, katoliško cerkev, svetega očeta in za zvestobo Hrvatstvu. Zaključil je s starohrvatskim pozdravom: »Bog i Hrvati!«

Vse govore je množica spremljala z burnimi ovacijami jubilaru. Nato so pevci zapeli dve pesmi, godba pa je zaigrala koračnico »Zrinjski«. Zastopnike društev je nadškof povabil na čajanko, množice pa so se navdušene razšle.

Danes zjutraj je započela slovesnost zopet godba s podoknic. Ob pol 10. je jubilar pel slovesno sv. mašo ob številni asistenci. Slovesno pridigo je imel kanonik Nedić. Po sv. maši so se zastopniki društev šli k jubilaru pokloniti. Banketa se je udeležilo nad 60 uglednih zastopnikov.

Na ta način je Sarajevo najboljši pokazalo, kako cení narodno kulturno delo svojega nadškofa.

Zasačen požigalec

Starodavna lipa zgorela.

St. Peter pri Novem mestu, 29. sept.

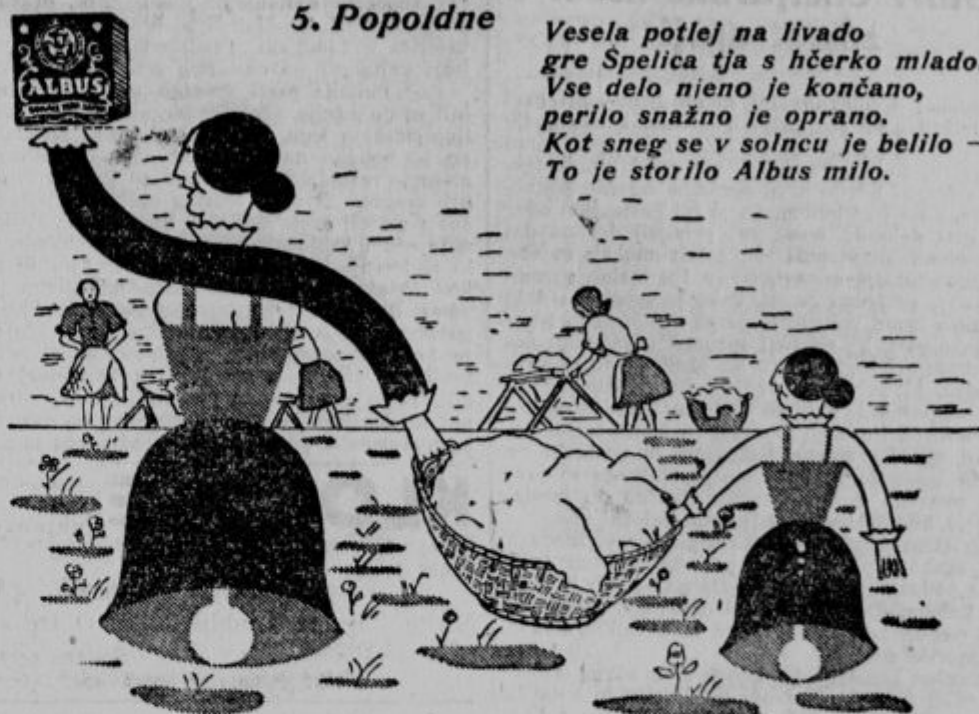
Pri Kutanu na Lešnici bi imeli v nedeljo večer skoro pogorišče, ko bi ne bila gospodinja še pravočasno opazila in preprečila požara. Okrog pol 9. zvečer je opazila zunaj hiše sumljivo postavo, postala je na to pozornost, šla ven in je zagledala, da je zlobna roka zanelila hišo, ki je krita s slamo. Prisotnosti duha se je zahvaliti, da so pravočasno ogenj pogasili in razkrinkali tudi požigalec, ki je baje vedno živel v neprijateljskih odnosih z družino. Je že v rokah pravice.

Ko je v ponedeljek pripeljal posestnik Vavpič iz Pahe domov v sodu grozdje, da bi ga sprešal (stisnil), mu je pomagala tudi njegova žena. Pri tem pa je ravnala tako nerodno, da je po nesreči prišla noga pod sod. Z žalostjo so ugotovili, da si je nogo zlomila. V torek jo je mož odpeljal v žensko bolnišnico v Novo mesto.

Skoro povsod opazimo pri naših podeželskih cerkvah ali vsaj v njihovi neposredni bližini mogočne starodavne lipe, ki imajo ponavadi isto zgodovino, ko cerkev sama. Tako tudi v Mačkovcu, podružni cerkvi sv. Janeza Krstnika. Do zadnjega tedna je kljubovala kljub svoji starosti vsem viharjem, čeprav je bila v sredini votla. In ravno to priliko so uporabili pastirji. V njeni votlini so zakurili ogenj, da bi se gregli, ker je ravno tisto jutro nastopil občuten mraz. In tako so nepredvidni pastirji zakrivil, da je starodavna, zgodovinska lipa — pravijo, da je bila več stoletij stara — zgorela.

En dan iz življenja Špelice

5. Popoldne

Vesela potlej na livado gre Špelica tja s hčerko mlado. Vse delo njeno je končano, perilo snažno je oprano. Kot sneg se v solncu je belilo — To je storilo Albus milo.

Varčne gospodinjice že davno vedo, da je iz najboljših surovin pridelano Albus milo zelo izdatno in da ga je za veliko pranje veliko manj potreba kot drugih takozvanih poceni mil, ki pohajajo iz neznanih virov. Ako ne kupujete sami, temveč pošiljate nakupoval svojega nastavljenca, potem mu ne pozabite zaščiti, da naj ne sprejme drugega mila razen pristnega

ALBUS MILO

Uspeh misijonske razstave v Kranju

Kranj, 29. sept.

V. nedeljo, 27. in ponedeljek 28. t. m. se je vršila v dvorani Ljudskega doma prav zanimivo zasnovana misijonska razstava, ki je brez vsake večje reklame sijajno uspela. Razstavo je priredila Misijonska zveza v Ljubljani skupno z očetj jezuiti, lazaristi in Klaverjevo družbo.

Misijonska zveza, ki sama ima precej razstavnih predmetov, je skupno z obema redovima in Klaverjevo družbo zbrala obsežen razstaveni inventar, ki je bil poslan iz Indije, Kitajske in Afrike ter plastično ponazoruje življenje teh pokrajin. S to razstavno zbirko so razstavljavci prvič stopili pred javnost na Brezjah, kjer se je razstava vršila nedavno. Sedaj so se mudili dva dni v Kranju 12. in 13. oktobra bodo razstavili na Jesenicah.

Naš slovenski Lisieux

Karmel na Selu

V svoji zbirki »Nebeske rožice« je g. kanonik Alojzij Stroj pravkar izdal obširnejši življenjski opis Male Cvetke, katere smrti dan obhajamo 30. sept. Njen god za praznuje sv. Cerkev 3. oktobra. Nova knjizica, ki jo častilec sv. Male Terezije pozdravljamo z največjim veseljem in zanimanjem, je naslovljena »Svea Terezija Deteta Jezusa — Čudodelka naših dni«. Vezana stane 20 Dni. nevezana 15 Din brez poštnine. Dobi se pri Upravi Nebeskih rož, Ljubljana, Komenskega 12. in v Karmelu na Selu. Dosele smo poznali samo dr. Valavčeve knjizico Mala Cvetka. Čudodelka naših dni pa nudi jasen vpogled v življenje Male svetnice, ki prekipeva božje in bratske ljubezni. Slika nam njenega otroško-ljudskega duha, in nas vabi na Terezikino malo pot, po kateri ji lahko sledimo vsi, brez izjemno. Vzemimo berilo! — Knjizica ti bo zvesta prijateljica in vodnica. K bližnjemu prazniku Male svetnice par misli, ki so povzete po novi knjizici. V poglavju »Naš slovenski Lisieux« čitamo:

Sveta Terezija Deteta Jezusa je tudi med Slovenci zelo priljubljena. To izpričuje številna udeležba pri slovesnostih v — čast Mali Cvetki, — širjenje njenih kipov in slik, in lepo število slovenskega Terezikinega slovstva, pesmic in skladb. Vsi tekmujejo, da bi Malo Cvetko razveselili. V zadnji bolezni je rekla rodnim sestri Pavlini: »Kako vesela bom v nebesih, če sestavite zame kako ljub-

ko pesmico. Mislim, da svetnike veseli, če jih častimo, zakaj proslava svetnikov je čedenje dobrega Boga.« — Kako vesela mora biti ljubka kapelica, ki so jo njeni vdani častilci zgradili v Karmelu na Selu, — če pravi, da bo že skromne pesmice tako vesela? — — — Vsak kamenček je mogoče naše hvaležnosti za prejete rožice Male Čudodelke. Kdo našteje milosti, ki jih v Terezikinem svetlišču danna dan prejemo?

Zavedajoč se svoje obljube: »V nebesih izprosimo mnogo milosti njim, ki so mi kaj dobrega storili.« — se Terezika v svojem selektem svetlišču prav posebno oddolži vsem, ki jo na ta način razveseljujejo. Predvsem dobrotnikom kapelice, katerih imena je z zlatom zapisala v knjigo življenja. V slovenskem Lisieju Terezika posebno rada pomaga, ker je na Selu doma. Tam žive njene redovne sestre, ki imajo isto sveto pravilo, kateremu je sledila sama. Iste molitve kakor v Lisieju, se danna dan dvigajo v višave tudi v edinem slovenskem Karmelu. Isto življenje, isti poklic, iste žrtve za rešenje neumrjanih duš. Molitev Terezikinih redovnih sester se združuje z našimi nameni in vročimi prošnjami.

Kapelica na Selu je in ostane Terezikino najljubše svetlišče na slovenskih tleh. — njena radiopostaja, ki sprejema vse naše prošnje in želje in nam v odgovor pošilja zaželenih rož.

Cerknici. Tam pa sta v noči na 4. september prebila steno in ušla.

Vlom pri Kobiju je zasnoval Centa, ki je v bližini Borovnice doma. Sedaj sta oba nevarna vlomilca na varnem in policija še preiskuje njune grehe.

Zakaj brez kofeina?

Navadna kava vsebuje 1—2% kofeina, rastlinskega strupa, ki lahko pri mnogih ljudeh povzroči težkoce srca, povišanje krvnega tlaka, motenje spanja, razdraženje živcev ali ledvic. Zaradi kofeina naj bi otroci sploh ne pili kave. Kofein je vzrok, da mora zdravnik takorekó dnevno zabranjevati navadno kavo. Venomer bolj potrebna je postala prava kava, ki ji je odvzet kofein. Kava Hag je prava najplemenitejša zrna kava, ali brez kofeina, ter popolnoma neškodljiva, tako zdravim, kakor tudi bolnim. Celo deca sme brez pomisleka piti mleko s kavo Hag. Najnovejša raziskovanja so pokazala, da mleko, začinjeno s kavo Hag, ni samo tečnejše, ampak tudi najlažje prebavljivo. Kava Hag je vsekoli kvalitetna, le najboljše vrste kave tvorijo njeno mešanico. Izdatnost ji je neoporečna. Posebna organizacija pa skrbi, da kava Hag dobite vedno svežo v vsaki dobri trgovini z živili. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni. Brezplačen vzorec prejmete — ako pošljete izrezek tega oglasa in 1 Din za odpreme stroške — od Kave Hag d. d., Tomašičeva ul. 4. Zadrž.

Dnevna kronika

Dediče išče'o

Hövel, Westfalsko.

Udova Frančiška Pfeifer, rojena dne 11. januarja 1876 v Dolah pri Litiji (vas Gorenje Jelenje), hči Martina Komarja in Neže roj. Avbelj, je umrla brez otrok meseca februarja 1981 v Gladbecku in je zapustila 4000 Din. Njen rajni mož Martin Pfeifer, je bil rojen dne 10. novembra 1871 v Jurkloštru (vas Bebro 8), fara Sv. Lenard nad Laškim kot sin Simona Pfeifferja in Jere roj. Gradšnik.

Sorodniki, ki imajo pravico do dediščine, naj se obrnejo na naslov: Vikar Tensundern, Hövel bei Hamm, Westfalen, Nemčija.

Koledar

Četrtek, 1. oktobra: Remigij, škof; Janez D. — Dan je danes dolg 11 ur in 45 minut ter se ta mesec ekliptiki za 1 uro 48 minut na 10 ur 2 minuti.

Osebnosti

— Poročena sta bila v Stični v opatovi kapeli lekarinar g. Jos. pl. Trnkovcy z g. Jelenje Humekovo. Poročal je nevstin brat cistercijan g. p. Gabrijel Humek. Čestitamo!

— K poštenu uradu v Novo mesto je premeščen poštni uradnik Josip Čož od poštne urada Maribor 2.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odlojeni za dnika 1. planinskega pešpolka poh. poročnik Ivan Bizjak; na službo v operativni oddelki poveljstva mornarice kapetan korvete Vladimir Andoljšek; na službo v pomorsko voj. akademijo za vršila dolžnosti razrednega starešine 9. razr. poročnik bojnega broda 1. razr. Boris Pirc in kapetan korvete Josip Meniga in na službo na kr. brod »Dalmacija« poročnik bojnega broda 1. razr. Henrik Klinar. — Razrešen je dolžnosti v poveljstvu strokovnega orožja kapetan korvete Ervin Fink.

— Izpit so napravili med drugimi za rezervnega nižjega voj. uradnika IV. razr. sanitetne stroke kaplar dijak Franjo Zgur; za čin rez. inženjersko-tehničnega podporočnika kaplara dijaka Ivan Podboj in Sebastijan Lorenc; za rez. nižjega voj. tehničnega uradnika IV. razr. inženjersko-tehnične stroke kaplarji dijaki Josip Vrsič Oto Kralj, Andrej Štok, Ladislav Komel in Dragotin Faktor; za aktivnega višjega voj. kapelnika IV. razr. nižji voj. kapelnik I. razr. Milan Buzin; za čin akt. orožniškega kap. II. razr. pehotni poročnik Anton Cerne, Friderik Leman in Josip Bervaldi; za čin rez. sanitetnega podporočnika kaplar dijak dr. Vladimir Polak in za čin akt. strokovnega podporočnika telegrafske stroke vodja 3. razr. telegrafske stroke Slavko Ožanič (1298-21).

Izdelovanje motkih oblik po nainovejši modi. Trenchcoats po najnižji ceni

„NOBLESSE“
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 4

Novi grobovi

† Gospa Pavla Drnovšek. Iz Laškega: Kakor je »Slovenec« že poročal, je v torek 29. t. m. ob pol 7 jutraj v javni bolnišnici v Celju umrla tukajšnja ugledna gospa Pavla Drnovšek, rojena Krulj, soproga tukajšnjega odvetnika g. dr. Dominika Drnovška. Rajna gospa se je držala le svoje družine in le za njo živela. Zato je bilo njeno ime javnosti neznan. Poznala je sprehele in z mozem in sinkom. Poznala je tudi nedolgo. In ne samo nedolgo! Tudi ob delavnikih je hodila večkrat v cerkev. Bila je vzor gospod! Pogreb bo v četrtek 1. oktobra. Naj počiva v miru, blaga žena in mati, Možu, kateremu je zapustila dva sinčka, naše iskreno sožalje!

Ostale vesti

— **POLOZNICE** smo priložili celotni današnji poštni nakladi. Cenjeni naročniki, ki jim je s koncem septembra potekla naročnina, naj se jih takoj poslužijo. S točnim plačevanjem naročnine si zagotovite redno prejemanje lista. Oni p. n. naročniki, ki imajo že poravnano naročnino za oktober ali morda še dalje, naj oddajo položnico prijatelju, ki morda še nima »Slovenca«, in naj ga nagovore, da si ga naroči.

— Jubilej zaslužnega kulturnega delavca na glasbenem polju. Danes poteče 35 let, odkar nemurno igra l. vijolino v našem opernem gledališču priznani in zaslužni glasbenik g. Anton Jaki. Dasi je rodem Celj, je postal med nami cel Slovenec. Rodil se je 26. julija v Koljanovici pri Kutni gori na Češkem. Mnogo let je služil pri godbi kot nadrednik 27. bivšega belgijskega pešpolka, dokler ni bil nastavljen kot knjižničar na ljubljanski licealni knjižnici. Jaki ima velike zasluge za razvoj slovenske narodne pesmi. Kot izborni instrumentator je pridelil veliko koračnic, valčkov itd., skoraj vse po motivih naših narodnih pesmi. Posebno moramo omeniti dva valčka: »Potovanje po kranjski deželi« in pa »Slovenski biseri«. Vse te skladbe je pridelil za veliki orkester na pihala in za klavir. S tem je Jaki veliko pripomogel, da se naša narodna pesem glasi po vsem slovenskem svetu, preko mej naše domovine. Kako blažilo in tolažljivo so vplivali zvoki Jaklovih venčkov na žalostno dušo, hrepenčo po dragi domovini v daljnem tujem svetu v svetovni vojni. Pri napevu »Tiha luna jasno sije, duh moj misli na svoj dom«, je srču kar odleglo, da si trenotno pozabil na vse gorje in trpljenje ter si čutil, kakor da si na domačih tleh, med dragimi svojci. Jaklova godba nas je bolj tolažila in navdajala z upom na konec strašne vojske, kakor vse tolažljive a lažnjive in varajoče besede in naročeni govori. — Ob njegovi 35 letnici marljivega kulturnega dela na glasbenem polju mu iz srca želimo, da ga Bog čuva i v bodočnosti v najboljšem zdravju in zadovoljnosti še mnogo let. Slava mu!

— **Delokrog banovinskih zdravnikov.** AA. Kr. banska uprava dravske banovine razglasa: Pravkar je objavljeno imenovanje banovinskih zdravnikov za združene zdravstvene občine dravske banovine, kakor to predpisuje zakon o zdravstvenih občinah. S tem je prenehala dosedanja institucija okrožnih zdravnikov. Novi zdravniški združenji zdravstvenih občin se plačujejo iz banovinskega proračuna. Istotako poravnava banovina tudi vse materialne stroške za zdravljenje ubožnega

prebivalstva, dočim so dosedaj vse te stroške morala nositi zdravstvena okrožja, ki so v to svrhu pobirala posebno zdravstveno doklado. Ta doklada je na osnovi banovinskega proračuna odpravljena. Nova ureditev zdravstvene službe na deželi pa pomenja za prebivalstvo banovine znatno razbremenitev tudi v drugem pogledu. Na temelju zakona o zdravstvenih občinah je ban izdal uredbo o zdravniški tarifi zdravnikov samostojnih in združenih zdravstvenih občin dravske banovine, po kateri so banovinski zdravniki obvezani brezplačno zdraviti siromašno prebivalstvo, manj premožne, to je one, ki ne plačujejo nad 1000 Din neposrednih davkov, pa po minimalni zdravniški tarifi. Z uveljavljenjem minimalne zdravniške tarife je postala redna zdravniška pomoč omogočena vsem slojem prebivalstva, vsled česar se bo zdravje ljudstva okrepilo. Banovinski zdravniški sodelujejo pri asanacijah, pospešujejo higijeno in v splošnem skrbijo za zdravstveno prosveto prebivalstva vsega svojega okoliša.

— **G. ban odsoten.** AA. Ban dravske banovine dr. Drago Marušič bo v petek 2. t. m. službeno odsoten in radi tega ne bo sprejemal strank.

— **Duhovne vaje za dekleta v Mali Loki** pri lhanu se bodo vršile v oktobru dvakrat. Pričetek prvega tečaja 10. oktobra zvečer, drugega 24. oktobra zvečer. Pišite na naslov: Usmiljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri lhanu, p. Domžale.

— **Opozorilo udeležnikom pravnega kongresa** v Skopju. Razpis glede znižanja vojnje v Skopje je spremenjen v toliko, da naj kupijo udeležniki na odhodni postaji le četrtinsko karto. V Skopju si morajo dati potrditi svoje legitimacije pri tamkajšnjem odboru, za povratek si pa kupijo zopet četrtinsko karto. S to se morejo vrniti tudi po drugem potu kakor pa po onem, ki so ga uporabili za potovanje v Skopje. Odhod iz Ljubljane je kakor že javljeno v petek, dne 2. oktobra z dopoldanskim brzovlakom.

— **V službenem listu kraljevske banske uprave** dravske banovine št. 59 od 30. sept. t. l. je objavljena »Kraljeva odločba o razpisu volitev v narodno skupščino« dalje »Zakon o pošti, telegrafu in telefonu«. »Uredba o določitvi vrednosti stanovanj civ. drž. uslužbencev«. »Odločba o znižanju draginskih dokladov«. »Odločba o pridelitvi glavarstev banovinam in okrožnim inspektoratom«. »Dopolnitve uredbe o cenah kruha«. »Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev«. »Objava o oprostitvi od taks v volitvenem poslovanju«. »Popravek v objavi zakona o volitvah narodnih poslancev«. »Popravek v objavi odločbe o znižanju osebnih drag. dokladov«. »Popravek v naredbi o določitvi vrednosti stanovanj civ. drž. uslužbencev«. »Popravek v naredbi o odseku za evidenco važnih odločb in o načelnih odločbah kasacijskega sodišča«. »Notifikacija glede avtorske pravice«. In »Objava glede pobiranja obč. trošarin v l. 1931 v občini Sevnica«.

— **Stanje živalskih nalezljivih bolezni v Dravski banovini dne 25. t. m.** Vranični prisadi: V Črčicah, okraj Kranj, 1 dvorec. — Šuštovec: V Gradcu, okraj Metlika, 1 dvorec. — Steklina: V Gornjem gradu, v Šmartnem ob Paki in na Bočni, okraj Gornji grad, po 1 slučaj (2 psa in 1 mačka); v Laškem, okraj istega imena, 2 slučaja (pri psih); pri Mihaelovcih, okraj Ptuj, 1 slučaj pasje stekline. — Svinjska kuga: Pri Sv. Lenu, okraj Brežice, 4 dvorci s 17 slučaji; na Oplotnici in Blatu, okraj Konjice, 8 dvorcev z 20 slučaji; na Jagnenci, okraj Krško, 1 dvorec z 8 slučaji.

ZADNJA NOVOST V DAMSKIH PLAŠČINAH!

„NOBLESSE“
NIZKE CENE! LJUBLJANA
ALEKSANDROVA 4

slučaji; v Lomanih, okraj Maribor, levi breg, 10 dvorcev z 71 slučaji. — Svinjska rdečica: Na Zgornjem Obrežu, okraj Brežice, 3 dvorci z 8 slučaji; v Medlogu in Cretu, okraj Celje, 2 dvorca s 3 slučaji; na Stovniku, okraj Kamnik, 1 dvorec s 3 slučaji; v Suhadolu in Čadramu, okraj Konjice, 2 dvorca s 3 slučaji; v Mrtvicah, Krškem, št. Rupertu in Rakovniku, okraj Krško, 14 dvorcev z 22 slučaji; pri Sv. Stefanu, na Račici in v Globokem, okraj Laško, 4 dvorci s 7 slučaji; na Mleščevem, v Zavrstniku, v št. Vidu pri Stični in v Dolnji vasi, okraj Litija, 4 dvorci s 15 slučaji; v Vnanjih goricah, na Studencu, Senožeti, Vinem, v Notranjih goricah, Mostah, na Klancu in v št. Vidu, 9 dvorcev z 21 slučaji; pri Bučevcih in Bodilavcih, okraj Ljutomer, 2 dvorca z 2 slučaji; v Petkovcu, Zibersah, na Goropakah in Rakeku, okraj Logatec, 4 dvorci z 8 slučaji; v Kogu, pri Mezgovcih, v Gorisnici in pri Zabovcih, okraj Ptuj, 5 dvorcev s 17 slučaji; v Zabrznici, okraj Radovljica, 2 dvorca s 3 slučaji; v Hotunjah, okraj Šmarje pri Jelsah, 3 dvorci s 6 slučaji; v Ljubljana-mesto, 1 dvorec z 1 slučajem. — Smrkavost konj: Na Viševku in na Kozarščah, okraj Logatec, po 1 dvorec z 2 slučaji. — Garjavost konj: na Brezovščici in pri Smihelu, okraj Novo mesto, 2 dvorca s 3 slučaji.

— **Posor graditelji novih hiš in hišni posestniki sploh!** Ako ne veste, kaj vam je storiti v davčnem pogledu, ko ste dogradili svojo hišo, vas o tem natanko pouči knjižica »Zgradarinar«, ki je sestavljena po strokovnjaku. Knjižica vsebuje eksperimentalne vzorce za sestavo prijave, prošnje za davčno preostati, z natančno označbo kolkov. Dobi se v vseh knjigarnah za ceno 20 Din. Marsikomu je ta knjižica pomagala do zakonitih odločkov, za katere dosedaj ni vedel; ali do trajne davčne prostosti, za dosedo katerega mu niso bili znani pogoji in formalnosti. Marsikoga je in bo še obvarovala zamudnih potov in zasliševanj ter kazni, ker si je dosedaj odtegoval od prejete najemnine nevedoma več kakor pa dopušča zakon. V Vašem lastnem interesu je, da si knjižico takoj nabavite in jo pazno prečitate.

— **Opozarjamo na 25 odstotkov popusta** radi padca funta na oglas Commerce.

— **Obledelo obleke barva v različnih barvah** in plisiru tovarna Jos. Reich.

— **Pri tolčici, protinu in sladkosečnosti** izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev ter vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe. — »Franz-Josef« grenčica se dobi v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

TRBOVLJE

— **Za napoved zgradbine, katero mora** tekom oktobra napovedati vsak hišni posestnik, se dobe tiskovine v obeh občinskih uradih in Trbovljah in Hrastniku po en dinar za komad.

Maribor

□ **Na glavni kolodvor** k sprejemu češkoslovaških vojni dobrovoljcev poziva jutri v petek ob 13.45 svoje članstvo Narodna odbrana in Jugoslovanska matica.

□ **Mariborčani na pravnem kongresu** v Skopju. Omenjenega kongresa, ki bo v dneh 4., 5. in 6. oktobra v Skopju, se udeležijo iz Maribora: dr. Grmovšek, dr. Jan, dr. Kovča, dr. Lesnik, dr. Peitler, dr. Senjor in sodni pripravnik Ašič.

□ **Angleški tečaj.** Vpisovanje v I. in II. tečaj angleškega krožka bo v četrtek 1. t. m. ob pol 7 do pol 8 zvečer v realni gimnaziji, pritličje levo, v konverzijski tečaj pa v petek 2. t. m. od 6 do 7 zvečer v Vesni.

□ **Gluhonemega reveža** je zalotil stražnik včeraj na cesti, ko je taval okrog brez cilja, ves raztrgan in lačen. Spravil ga je na policijo, kjer so mu zaenkrat dali brezplačno prenočišče v svojem hotelu, dokler ne ugotovijo, od kod je prišel v mesto. To bo pa le težko, ker se ni moglo z njim sporazumeti, domovinske občine so pa tudi tako pametne, da se ne potejujejo za take reveže. Dalje je policija aretirala še tri dekleta radi prepovedane ljubezni. Po prestani policijski kazni jih bodo izgnali.

□ **Iz avtomobila** je sunil neznan potepin trgovcu Alojziju Lahu zimsko suknjo. Avto je trgovcu pustil pred svojim stanovanjem in to priliko je porabil uzmovič, da si je oskrbel za zimo toplo oblečilo.

□ **Štefan Falež** tali. Včeraj se je pričelo zaslivanje Štefana Faleža; umor Heričeve in vlom v Pragerskem priznava, ostalo vse zanika. Priznal da je prvotno radi tega, da ga »pustijo orožniki pri miru«.

□ **Vložitev prijav za zgradarino.** Prijave za odmero zgradarino za leto 1932 se morajo vložiti v roku od 1. do 31. oktobra t. l. V prijavi je vpisati letno svoto kosmate najemnine po stanju v septembru 1931, to je dvanajstkratno najemnino meseca septembra 1931. Za zgradbe po vaseh, zunaj mestnih in trških okolišev, ki niso oproščene davka po čl. 32 in se ne dajejo v najem in ki služijo izključno za stanovanje poljedelcem in malim obrtnikom, ni vlagati prijave. Za zgradbe, ki so prejele v letu 1931 nove hišne številke, je treba vpisati tudi staro hišno številko. Kdor ne vloži prijave v gori navedenem roku, plača kot kazni 3% osnovnega davka, a če prijave ne predloži v 8 dneh niti na plemen pozv, pa 10% tega davka. Obrazci prijav se dobe pri pristojnem občinskem uradu ali pri davčni upravi za ceno 1 Din. Vse drugo je razvidno iz razglasa, ki je razglašen pri vsakem občinskem uradu in pri davčni upravi.

□ **Mali trg v Mariboru.** Lepo vreme in žalostni datum zadnjega v mesecu sta precej slabo vplivala na dovoz. Kmetje izrabijo sedaj čas za delo na polju, poleg tega pa tudi dobro vedo, da si zadnjega le malokdo lahko privoščijo kaj izdatnejšega. Pripeljali so 13 voz krompirja, 3 voze zelja, 7 vreč čebule po 3–5 Din za kg, 10 voz raznega sadja: slive po 3–5, jabolka 3–4, hruške 3–5, breskve 4, grozdje 3–5, orehi luščeni 32, celi 6 do 7, kostanji 2,50–4, pečeni pa po 6 za liter. Sadju, zlasti slivam gre cena polagoma navzgor radi pozne sezone. Kokoši je bilo 48 komadov po 25 do 35, piščancev 321 po 25 do 50 par, gosi 23 po 35 do 60, rac 36 po 18–25, puranov 28 po 40–60. Gobe kup po 1–2. Mnogo je bilo divjačine: arnina 1 kg po 6–12, zajci komad 25–30, fazani 18–22, jerebice 12. Na sešmišču pri klavnicah je bilo 4 voze sena po 80–85 Din cent, 5 voz otave po 75–80.

□ **Teška prometna nezgoda.** Opasen karambol se je zgodil včeraj na križišču Ruske in Taborske ulice v Magdalenskem predmestju. Nekaj tovorni avto je privozil po Frankopanski ulici ter preko križišča Ruske ceste zavil v Taborsko ulico. V tem hipu pa je pribrel skoki Rusko cesto proti Kralja Petra trgu na svojem motornem kolesu s priklopo trgovca Martin Kocbek iz Ščavnice. Z vsa silo se je od strani zalezel v tovorni avto in sicer v prednje kolo. Motorno kolo se je vled sunka odbilo od avtomobila, se parkrat zavrtelo sredi ceste ter hušnilo nato preko roba po strmini ob Taborski cesti kakih 10 metrov v globino, kjer se je preuknilo ter pokopa o vozača pod seboj. Kocbek se ni mogel rešiti iz kritičnega položaja, dokler niso prihтели pasantje, ki so bili priča razburljivemu udogodku ter dvignili motorno kolo. Kakor po čudežu je odnesel motociklist le lažje odrgnine pač pa je dobilo kolo težje havarije, dočim je ostal tovorni avto popolnoma nepoškodovan.

□ **Za duhovščino** se priporoča velika izbira črnega in temnosivega blaga za obleke in površnike v novi stavbi trgovca Macuna, Maribor, Gosposka 10.

Celje

□ **Nove poslovne ure** v celjskih brivnicah. Opozarjamo občinstvo, da se začne z današnjim dnem zimski delovni čas po brivnicah in frizerskih salonih v Celju in Gaberju in sicer: Ob delavnikih od pol 8 do pol 13 in popoldne od 14 do 19. Ob sobotah pa traja delovni čas od pol 8 zj. do 21 zvečer nepretrgoma, brez opoldanskega odmora. Ob nedeljah in praznikih pa ostanejo vsi obrati zaprti cel dan.

□ **Smrtna kosa.** Koželj Rozalija, 74 letna kuharica brez posla, doma iz Podgrada, okolica št. Jurij ob j. ž. je umrla 30. p. m. v javni bolnišnici. — Isti dan je umrl v bolnišnici 64 letni delavec Kožlomaž Franjo iz Rozbora pri Škofjivsi. Naj v miru počiva.

□ **Samoumor bivšega postrešeka.** Včeraj jutraj okoli 8 so našli zasebnika Klovvarja Joahima v njegovem stanovanju mrtvega na zofi, zraven njega pa je bila odprta plinska cev. Poklicali so rešilni avto in zdravnika, a zdravnik ni mogel več konstatirati drugega kakor da je smrť že nastopila. Iz vsega položaja je razvidno, da gre za samoumor. Rajni Klovvar je bil svoj čas postrešek v Celju, kar je pa opustil, ko je nenadoma podedoval večjo svoto po stricu v Ameriki. Od takrat naprej je živel samo kot zasebnik z podedovanim denarjem. Kakor pripovedujejo, je večkrat izjavil, da si bo sam končal življenje, ko mu bo denarja primanjkovalo. Prejšnji dan je bil še pri vodji mestnega pogrebnege zavoda po informacije, koliko bi stal pogreb in je hotel celo denar založiti za pogreb, kar je pa vodja zavoda odklonil. Klovvar je bil star šele 32 let.

□ **Mestno načelstvo opozarja** vse prizadete, da je treba po § 3 obratnega za mestno klavnico podvrežbi nadpregledu in plačilu za to določenih pristojbin v mestni klavnici vso svežo slanino, ki jo dobivajo mesarji, prekajevalci, gostilničarji in vsi ostali obrati, ki razpečajo mesnate proizvode. Natančneje glej na uradni deski mestnega načelstva.

□ **SK Olimp (Celje):** SK Šoštanj 7:2 (3:1). Preteklo nedeljo je nastopil v Šoštanju celjski Olimp. Šoštanjčani so bili v polju skoro enakovredni nasprotniki. Visoki poraz Šoštanja je zakrivila obramba, ki je to pot slabo igrala. V splošnem je bila tekma leva in fair.

Sport in kava

en pojem, kajti kava je najboljša, telo in duha osvežujoča pijača pri vseh sportnih naporih.

Kava in Meinl — isto tako en pojem, kajti Meinlove kavne mešan ce uživajo svetovni sloves.

JULIO MEINL
uvoz kave
ust. 1862

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 1. oktobra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje — 20.00 Dr. Fr. Veber: Etnika in sociologija evangelijev — 20.30 Koncert Radio kvarteta (gg.) prof. Jeraj, Bravničar, Ferinik, Eržen) — 21.30 Operni dueti, izvajata gg. Jože Gostli in Marjan Rus — 22.00 Slagerije poje g. Mirko Premelj — 22.30 Cas, dnevne vesti.

Petek, 2. oktobra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 18.30 Plošče. — 19.00 Vegetarijanska prehrana, gđc. Humek. — 19.30 Vztrajnost u službi i radu zekolskoj ideji (predava g. Rajic). — 20.00 Zlatko Najzer: O ustroju materije. — 20.30 Prenos iz Beograda. — 22.30, Cas dnevne vesti.

Drugi programi

Petek, 2. oktobra.
Belgrad: 12.45 Radio orkester. 15.00 Šolski radio. 17.00 Narodne pesmi. 18.00 Narodne melodije. 20.30 Klavirski koncert. 21.15 Vokalni koncert. 21.45 Radio orkester. — Zagreb: 17.00 Komorna glasba. 20.00 Belgra. — Budapest: 19.30 Pianinski koncert. 20.15 Ciganska glasba. 21.30 Komorna glasba. 22.45 Večerni koncert. — Dunaj: 17.00 Popoldanski koncert. 18.45 Radio kratki valovi v zdravilstvu. 20.15 Iz nemških oper. 21.30 Trgatev. 22.10 Večerni koncert. — Milan: 19.20 Pestra glasba. 20.45 Komedija. 21.15 Komorna glasba. — Oslo: 20.00 Simfonični koncert. — Praha: 20.00 Radio orkester. 21.00 Večerni koncert. 22.15 Moravska Ostrava. — Langenberg: 20.00 Prenos iz Amerike. 20.15 Dunajske slike. 22.05 Večerni koncert. 23.00 Lahka glasba. — Rim: 21.00 Pester koncert in komedija, jazz. — Berlin: 20.15 Večerni koncert. 20.40 84letnica predsednika Hindenburga. 22.00 Dobrodelni koncert.

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo

že nad trideset let

po spodaj navedenih navodilih

Levjo-Mentol-Droždjenko

In blagoslovila
njen neprecenljiv
čudezni učinek

Pri revmatizmu trganju, išlasi: boleča mesta vdrgniti.
Pri zobobolu: dlesne vdrgniti in ustno duplino izpirati, grgrati.
Pri glavobolu, nervoznosti, pomanjkanju spanja: čelo in cele telo vdrgniti, ter vzeti zvečer pred počitkom mlačno kopel z dodatkom Levje Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati celotno telo.
Pri želodčnih boleznih: 10 kapljic na košček sladkorja.
Pri izpadanju las in prhaju: masaža glave.
Kot sobna voda itd.

Pri potenju pod pazduho, nog rok a i celotnega telesa naj se poteč! deli jutraj in zvečer iz mivajio.

Levja-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plombirani

ORIGINALNI STEKLENICI

Zahtevajte izrecno

Levjo-Mentol Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levja-Mentol-Droždjenka

se dobi v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po 10"—, 26"— in 52"— Din. Pazite se pred ponaredbami.

Centralni biro:

LAVIJA MENTOL-DROŽDZENKA

Zagreb, Maruličev trg 5. — Telefon: 73-52

ŽIVI ZAZIDANI

Kot spremljevalec na kazenskem pohodu v Afganistanu

Ko sem bival v Faisabadu, sem se seznanil z nekim afganskim častnikom, ki sicer ni znal ne brati ne pisati, zato so se ga pa zaradi njegove grozovitosti bali vsi roparji te provincije. Že večkrat so roparji, ki so se utihčapili v mesto kot poganjači velblodov, skušali ustreliti tega častnika, pa so jih vedno zalotili in odrezane glave teh roparjev so nosili po mestnih ulicah v svarilo proti roparstvu.

Edvard Herriot, bivši francoski ministrski predsednik in minister za prosveto, bo na predlog lorda Cecila prevzel predsedstvo pripravljane konferenca leta 1932.

Nekega dne se je podal ta častnik s stotnjo vojakov na konjih, da bi v gorovju zasledoval roparje, ki so par dni prej napadli in izropali neko karavano. Moji prošnji, da bi se smel pridružiti četli, je z veseljem ugodil, posebno ker sem mu obljubil, da bom vzel s seboj par steklenic whiskyja, ki sem jih kupil v Kabulu. Tako smo odpotovali. Več dni je vodila naša cesta po ozki dolini neke reke, ki so jo na obeh straneh obdajale visoke skale. Semtertja sem zapazil ob naši ozki poti male, iz ilovice zidane kočice. Na moje vprašanje, kaj pomenijo te čudne male kočice v tej puščavi, mi je častnik odgovoril, da so bili v njih roparji živi zazidani.

»Živi zazidani,« sem ponovil ves začuden, »kako je to mogoče?«

»Da, gospod, trda sodba je to, vendar pa najboljšje svarilo proti ropanju. Roparje, ki izredno grozovito nastopajo pri svojih roparskih napadih in jih kasneje ujamejo, zazidajo v te male kočice kot svarilo za njihove tovariše visoko gori v gorah. Vendar so to tukaj ljudje, ki so bili zazidani že pred več leti; ukaz ministrstva v Kabulu je ta način usmrtitve odpravil. V zemljo zabijejo kol; nato zvežejo roke in noge skupaj, tako da gre kol skozi na hrbtu zvezane roke in noge. Okrog njega pa napravijo zid iz ilovice. Večinoma umrje ropar v tem svojem grobu v osmih do desetih dneh.

Prenehal sem vpraševati, pred mojimi očmi je bila jasna slika. Jezdili smo naprej, vendar se mi je ponoči neprestano zdelo, da čujem glas roparja, ki je živ zazidan; spati nisem mogel in sem bil vesel, da se je zdani.

Pred neko večjo vasjo smo se ustavili. O tej vasi je bilo znano, da je zagrešila že mnogo roparskih napadov in iz njene srede so že marsikoga obesili na bližnje vislice.

Oddelek vojakov je odjezdil na desno, drugi pa na levo, da bi nas od strani krili pri morebitnem napadu. Tako smo prijezdili v vas.

Pred kočjo, kjer so prodajali čaj, je bilo razgrnjenih nekaj preprog. Razjezdila sva in se vsedla na preprogo. Kmalu so se zbrali okrog naju vaščani: zanemarjene, napol zakrite žene, umazani otroci, skoro nagi, in divje izgledajoče krepke moške postave. Oči so imeli neprestano uprte name in mojega spremljevalca. Par Afganecv je prineslo s seboj svoje dolge pipe. Vsedli so se poleg naju na preprogo. Star mož z zelo prijaznimi očmi me je nagovoril v perzijskem jeziku in mi ponudil svojo pipo. Častnik mi je pojasnil, da je to vaški glavar, poleg tega pa največji ropar vse okolice. Mnogo njegovih ljudi so že prišli, nikoli pa nam ni bilo mogoče, da bi temu

lopuvu dokazali roparstvo. Nekoč smo ga enostavno vzeli s seboj v Faisabad, da bi ga kar brez procesa obesili, vendar pa mu je splošna amnestija, ki je bila razglašena, ko je zasedel prestol Aman Ullah, prinesla zopet svobodo in vrnil se je nazaj v svojo vas. Med tem pripovedovanjem so se starec in vsi drugi Afganeci veselo smejali. Ko sem jedel dateljne z rižem, je starec po običaju pripovedoval neko pravljico.

Nenadoma je okrog nas postalo živahno. Vojaki so v kočah prišli več mož in jih zvezane privedli k nama. Možje so bili čisto mirni, mnogi so se smehljali. Na neki mali višini smo naslednje jutro zapazili nekaj oboroženih jezdecev. Ko smo se približali, je padlo par strelcev, nakar so zbežali. Pri zasledovanju je bil ustreljen en vojak. Po se je zvečer četa zopet zbrala, sta bila ujeta dva roparja, katera so z drugimi vred privezali med konje. Pohod je bil tedaj uspešen.

Po tritedenski odsotnosti iz Faisabada smo se zopet vrnili v mesto, kjer so bili roparji štiri tedne pozneje obešeni na najbolj prometnem kraju mesta. G. Mumm.

Previden gost

Zanimiva zgodba se je pripetila v nekem podeželskem mestu severne Francije. Nekega dne pride k vratarju kaznilnice lepo oblečen starejši gospod. Izredno vljudno je prosil, če bi smel ogledati kaznilnico. Ko so njegove listine pregledali in je ravnatelj dal dovoljenje, so mu pridelili paznika, ki je gospodu razkazal vse prostore vzorno urejene kaznilnice in mu dal vsa zaželjena pojasnila. Poldrugo uro

Francoski državniki v Berlinu. Pri velikem svečanem obedu, ki ga je priredil državni kancler dr. Brüning na čast francoskim gostom. Od leve na desno: francoski državni podtajnik Berthelot, državni kancler dr. Brüning, francoski ministrski predsednik Laval, francoski zunanji minister Briand, nemški zunanji minister dr. Curtius, berlinski škof dr. Schreiber in nemški notranji min. dr. Wirth.

sta hodila okrog. Gospod je z velikim zanimanjem izpraševal, kako je kaznilnica sezidana, kakšne so celice in delovne sobe, kakšna je prehrana itd. itd. Z ogledom je bil zelo zadovoljen in je pohvalil vzorno ureditev in vodstvo kaznilnice. Ko se je nagledal, je prosil, če bi mogel spoznati tudi gospoda ravnatelja. Ravnatelj ga je zelo ljubezno sprejel.

»Gospod ravnatelj,« je dejal obiskovalec, »Vaš zavod zasluži v vsakem oziru polno pohvalo. Poznam veliko kaznilnic, pa mi še nobena ni tako ugajala kakor Vaša. Jaz sem naravnost navdušen in sem sklenil, da bom tri mesece tukaj ostal.« — »Izboren dovtip, gospod!« — »Niti najmanj, gospod ravnatelj, jaz mislim čisto resno.« — »Ja, kaj pa mislite, to vendar ne gre!« — »In vendar, jaz imam pri sebi celo izkaznico, ki mi dovoljuje, da ostanem pri Vas tri mesece.« — S temi besedami je izročil ravnatelju sodbo kazenskega sodišča, ki ga je zaradi tatvine obsodilo na tri mesece ječe. Proti temu ravnatelj ni mogel ničesar in obiskovalcu se je žeja izpolnila.

Skandinsavske države proti zlatemu standardu

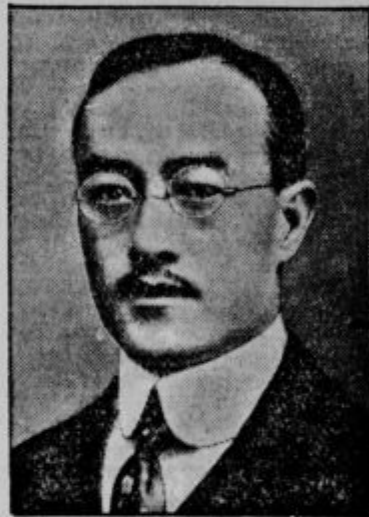
Ministrski predsedniki treh skandinavskih držav: Od leve na desno: Stauning — Danako, Ekman — Švedsko, Kolstad — Norveško. — Kot posledica padca angleške valute so sedaj tudi vse tri skandinske države sklenile, da odpravijo zlato veljavo.

Mleko in ženska lepota

V zgodovini kozmetike vedno naletimo na mleko kot odlično sredstvo za ohranitev lepote in mladeniške svežosti. Neki nemški zdravnik je napisal razpravo o porabi mleka v kozmetiki. Po njegovi trditvi so že Rimljani poznali zdravilno in blagodejno učinkovanje mleka na licu, koži in sploh celem človeškem telesu. Lepe Rimljanke so se kopale v čistem mleku ali vodi, pomešani z mlekom. Tudi v srednjem veku so si lepote umivale obraz, vrat in roke z mlekom. Takrat so tudi bili

Uspeh radio razstave v Berlinu

Velika nemška radio razstava, ki se je vršila letos v Berlinu, je imela kljub splošni gospodarski krizi nepričakovan uspeh. Obiskovalcev je bilo veliko več kakor prejšnja leta, kar se da razlagati iz vedno rastočega

Kitajski zunanji minister dr. Wang, ki so ga nacionalistični dijaki ekoro do smrti pretepli.

števila radio naročnikov med občinstvom. Letošnja razstava je v desetih dneh obiskalo 250.000 ljudi. To je približno 25% več kakor lani. Pripomniti je treba, da je bilo zlasti mnogo tujcev, zastopnikov strokovne industrije in trgovine. Berlinska radio razstava je postala evropski trg za radio industrijo. In zato tudi narašča izvoz radio aparatov v vse evropske dežele. Pa tudi domača trgovina je znatno večja od lanske. Radio industrija je z doseženim uspehom zelo zadovoljna. Z gospodarskega stališča je razveseljivo, da je zaradi številnih naročil imelo na tisoče delavcev v radio tvornicah tudi čez zimo svoj zaslužek in kruh.

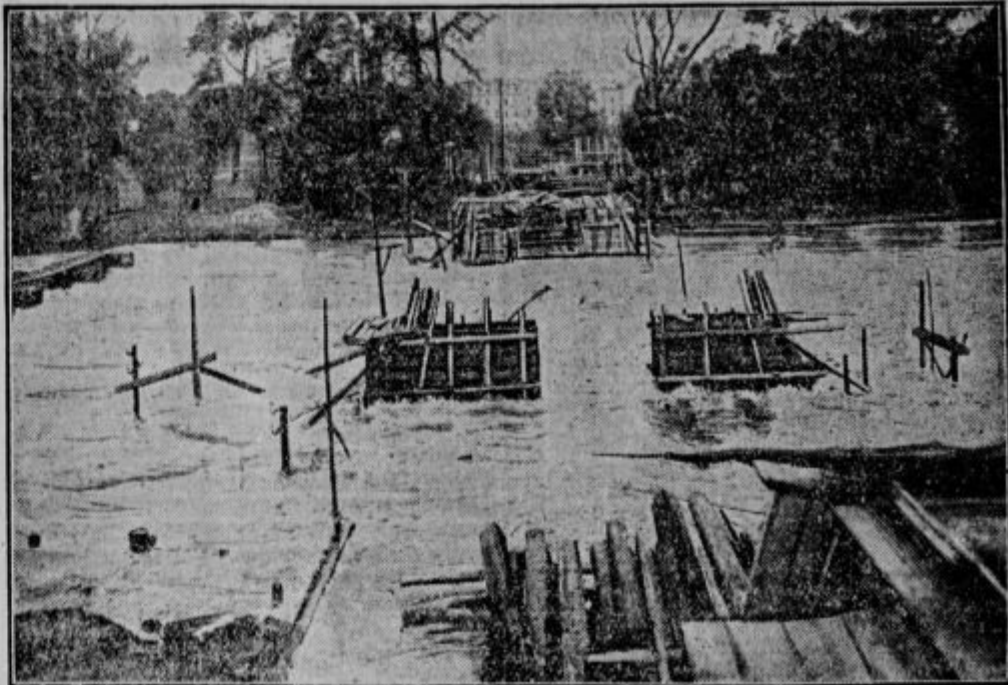

Španski finančni minister Prieto, ki je podal svojo demisijo.

»V tej obleki vas še nisem nikdar videla.«
»Ja, to je darilo za moj 21. rojstni dan.«
»Tako? In pomislite, sedaj je zopet čisto moderna.«

Lastovke prevažajo z Dunaja v Benetke. Na dunajskem letališču Aspern nalagajo zaboje z lastovkami na letalo, da jih prepeljejo v Benetke.

Velike poplave v šleziji. Zaradi neprestanega deževja sta reki Odra in Neisse silno narašči in posebno v dolnjem teku povzročili velikanška opustošenja. Reka Neisse je popolnoma porušila nov betonski most, ki so ga še gradili.

Angleški funt

Bodočnost angleškega funta ni nič kaj jasna. Zanimljivo izgleda, da se bo stabiliziral na bazi 3.80 dolarja za funt, izključeno pa ni, da bi padel še nižje. Usoda funta je torej negotova.

O pomenu funta kot valute je bilo sicer dosti pisano, poudariti pa moramo, da smo doslej smatrali funt za eno najstabilnejših valut na svetu, ki ni bila iskana in rabljena kot plačilno sredstvo v Angliji, pač pa tudi po drugih državah, ki se niso prešle od dolarja na funt. Sedaj kaže, da bo celo francoski frank vzel še ono malo pozicije, ki je je ostalo angleškemu funtu po prevzemu njegove vloge od dolarja. Posebno je zanimivo, da so v nekaterih državah raje kupovali funte kot dolarje, ko so se hoteli izogniti posledicam padca nacionalne valute. Tako so Francozi bolj kupovali funte kot dolarje za časa nestabilnosti franka in še danes imajo Francozi velika dobroimelja v funtih pri angleških bankah.

Posledice padca funta za skoraj četrtino vrednosti so že poznajo glede presojanja položaja funta v inozemstvu. Kajti cela vrsta deviz je bila stabilizirana z ozirom na funt sterling, ko je bil še popolnoma zlata valuta. Le nekatere države so si izbrale za bazo dolar ali pa zlato, kakor n. pr. na. kjer so oscilacije drugačne. Svoječasno smo se držali curiške paritete, sedaj pa se držimo zlata paritete in zato so razumljive fluktuacije dinarja v Curihu. Danes je celo dinar ena izmed stabilnih valut na svetu, ki se more primerjati le s francoskim frankom in holandskim guldinarjem.

Angleškemu vzgledu z odpravo zlatega standarda pa ne mora slediti cela vrsta držav. Tako nečeta niti Kanada niti Južna Afrika opustiti zlatega standarda. Posledice padca angleškega funta se pa razen razumljivo v Angliji poznajo najbolj v onih državah, ki so stabilizirale svojo valuto z ozirom na angleški funt sterling. To so Gdansk, Grčija, Turčija, Estonka itd. Zelo so prizadete nadalje države, ki so imele ozke gospodarske stike z Anglijo. Tu je popustila cela vrsta deviz, kakor n. pr. švedska, danska, norveška, italijanska, portugalska, baltske države itd. Vse te države sreme sedaj hmprej postaviti svojo valuto na lastne noge.

Velika je izguba prestiža Anglije v gospodarskem in političnem oziru, pa je ta izguba neizbežna, če se hoče Anglija še rešiti v sedanji gospodarski krizi. Zanimivo je, da so že prej nekateri gospodarski strokovnjaki v Angliji predlagali inflacijo, ker so uvideli škodljive posledice vračanja

na zlato pariteto. Tu je naredila Francija boljše, ker je svojo valuto stabilizirala na nizki stopnji in je ni radi preslišnih razlogov dvigala. Posledice padca funta so se kaj kmalu pokazale v poživljenju dela angleške industrije, kar se isto dogaja vedno v časih inflacije.

Strokovnjaki pravijo, da je bila opustitev zlatega standarda sicer z angleškega stališča opravičljiva; nasprotno pa škodljiva ostalemu svetovnemu gospodarstvu. Kajti posledice so se že pokazale in se bodo pokazale v še večji meri.

V zvezi s tem padcem angleškega funta je zanimivo ugotoviti, da niti vse dežele angleškega imperija niso imele funta za svojo valuto. Tako Irska računa v funtih kakor ostale angleške kolonije v Evropi. V Indiji, najvažnejši angleški koloniji, nimajo funta, pač pa rupijo. Prav tako se poslužujejo rupije kot plačilnega sredstva v celi vrsti ostalih angleških kolonij v Aziji. Tako imajo rupijo v Adenu, v Iraku, v otocih v Tihem oceanu. Rupija je mimogrede srebrna valuta. V zadnjeindijskih posestvih velja tako zvali Straits dolar, v Hongkongu pa velja hongkongski dolar. Afriške kolonije imajo vse funt kot valuto, vendar je ta funt zelo samostojen. Posebno čvrsto stoji južnoafriški funt, saj ima najboljšo zlato, odlago. Južna Afrika, posebno Transval je največji producent zlata na svetu. V Egiptu imajo egiptovski funt. Izmed afriških posestev ima edino otok Mauricij mesto funta indijske rupije, kar je razumljivo, ker prebiva na otoku največ Indijcev.

Avstralija in Nova Zelandija hodita svoja pota v valutni politiki. Znano je, da je avstralski funt (prav tako novozelandski funt) že v poletju padel za četrtino svoje vrednosti. Ta padec je v zvezi s finančnimi težkotami ter gospodarsko krizo, ki je zajela ti dve deželi.

Kanada ima svoj dolar, ki je bil svoječasno še celo višji kot dolar severno-ameriških Združenih držav. Kanadski dolar je nadalje v veljavi še v nekaterih drugih angleških posestvih v Ameriki.

Funt sterling je bil ena izmed najbolj razširjenih valut sveta. Danes je izgubil veli kdel svoje vrednosti, svoj prestiž v vsem svetu. Vzгляд angleškega funta kaže, da je težko misliti na to, da bi bil en denar po vsem svetu, kakor si nekateri žele. Samo ob sebi bo ta denar moral priti. Za enkrat je pa padec funta razrval gospodarsko povezanost angleškega imperija.

narodna 68 d., Narodna 4800—5500 (5000), Obrtna 33 d., Prašedion 957.50—965 (957.50), Srbska 187 do 188 (187), Zemaljska 112—114 (113, 114). — Industrijske delnice: Guttman 105—110, Slaveks 25 bl., Slavonija 200 d., Našice 580 bl., Danica 65 do 75, Drava 102.50 d., Sečera Osej 165—175 (170), Brod. vag. 55 bl., Vevče 110—115 (110), Isis 30 bl., Ragusa 200 d., Oceania 190 bl., Jad. plov. 460 bl., Trboveljska 210—212.50 (210—212.50). Belgrad. Narodna banka 4500—5000, 7% inv. pos. 65.50—66.50 (66.50), agrari 38 bl., vojna škoda 302—304 (306, 304), 12. 300 d. (312, 309.50), begl. obv. z. 46.50, 8% Bler. pos. 64 d., 7% Bler. pos. z. 57, 57.50.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica ne notira. Vse ostalo je neizpremenjeno. — Promet: skupno 32 vagonov. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence: ustaljena. Promet: živahen. Pšenica: dec. 9.52—9.78, zaklj. 9.80—9.82; marec 10.63—10.94, zaklj. 10.88—10.89. Rž: marec 10.95—11, zaklj. 11—11.05. Koruza: maj 12.35 do 12.48, zaklj. 12.43—12.45.

Hmelj

Zatec, 30. sept. Ig. Poročilo nemške sekcije hmeljarske zveze v Zateu: Na deželi in v mestu se nadaljuje kupčija hmelja, ki je dosegel ceno 260—400 Kč. Posamezne izbrane partije hmelja so dosegle ceno 400 Kč.

Vrhnika

Prosnetno društvo je živahno začelo s pevskimi vajami. Vsak ponedeljek zvečer so vaje za fante, vsak četrtek pa za mešani zbor. Kdor ima le kaj veselja za petje, nam je dobrodošel.

Trbovlje

Otvoritev naznanilo. Tvrda Josip Reich, Ljubljana, naznanja, da je otvorila novo sprejemališče v Trbovljah, Loke št. 19, Terezija v hiši g. Alojzija Cerar, sodavičar, ter se vkladno priporoča za kemično snazjenje, barvanje in plisiranje oblek, pranje in svetlokanje srajc, ovrtnikov, zapestnic itd.

Prestavljen je postajenačelnik g. Rožanc Mihail iz Trbovelj v Ljubljano k žel. direkciji. Veliko se je poleg svoje službe zanimal za petje in glasbo, pa tudi to nekaterim ni bilo prav in so ga spravili proč.

Izstopila je iz državne službe učiteljica ročnih del na osnovni šoli v Trbovljah gđ. Frida Bldovec s 1. oktobrom, ker se poroči z g. Brezovek Dragom, letalskim poročnikom v Sarajevu.

Slovenska Krajina

Vinska klet v plamenih. V Dobrovniku je trgovcu Milhoferju zgorela vinska klet. Zgoreli so tudi sodi in je uničena tudi večja količina vina. Reševanje je bilo skoraj nemogoče.

Trgatev. Te dni se je začela v lendavskih, dobrovniških, strehovskih, bogojanskih goricah »bratva«. Ker je bilo vreme zadnje dni neugodno, bo vino kislo.

Otvoritev nove šole. O Gornji Lendavi je bila blagoslovljena in otvorjena 4-razredna osnovna šola. Blagoslovitev se je izvršila jako slovesno.

Velike gasilske vaje. Križevska gasilska župa je imela v Salovcih velike gasilske vaje. Udeležilo se jih je okrog 400 gasilcev.

Sadni ogled v Laškem

Letošnja obilna sadna letina omogoča tukajšnjim sadjarjem, da zopet razstavijo svoje lepe in okusne sadne plodove. Z veliko vmeno in ljubeznijo do bogatih prirodnih darov vrše predpriprave za otvoritev sadnega ogleda, ki bo v nedeljo, dne 4. oktobra t. l. o pol desetih dopoldne.

Velike množice najfinjših namiznih kakor tudi sočnih močnih sort sadja je pripravljena, da si ga ogledajo razni domači in drugi trgovski ter privatni interesi. Razen sadja bodo imeli cenjeni posetniki priliko videti tudi domače vrtnarske in čebelarске proizvode.

Pričakuje se mnogobrojen obisk tudi iz drugih krajev, zlasti ker se je nadejati, da se bodo med ogledom izvršile številne sadne kupčije. Razstavni odbor bo šel vsakomur po vseh svojih močeh na roke.

Ogled se zaključil z licitacijo razstavljenega sadja, ki se bo vršila v ponedeljek dne 5. oktobra ob 16. uri.

Kakor kaže, bo to ena najlepših gospodarsko-kulturnih prireditvev v Laškem. Zato naj noben ljubitelj sadja, ki mu je posek omogočen, ne zamudi prilike ter se na lasne oči prepriča, kako fine in izborne sorte sadja goje naši sadjarji.

Borza

Ljubljana, 30. septembra.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji večinoma popustili. Deloma celo v prav znatni meri. Edino Trst in London sta se uvrstila, dočim sta Praga in Curih ostala nespremenjena. Posebno znatno sta padla Dunaj in Bruselj. Promet je bil srednji. Privatno blago je bilo zaključeno v devizah Trst in Pariz, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2243.53—2250.37, Bruselj 777.14—779.50, Curih 1098.45—1101.75, Dunaj 777.87—801.87, London 213.51—221.01, New York 5591.01—5608.01, Pariz 220.79—221.45, Praga 166.19 do 166.60, Trst 276.27—279.27.

Zagreb. Amsterdam 2243.53—2250.37, Dunaj 777.14—779.50, London 213.51—214.53, Milan 276.27 do 277.17, New York kabel 5602.01—5619.01, ček 5591.01—5608.01, Pariz 220.79—221.45, Praga 166.19 do 166.60, Curih 1098.45—1101.75.

Skupni promet brez kompenzacij 4.5 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2243.53—2250.37, Bruselj 777.14—779.50, Curih 1098.45—1101.75, New York 5591.01—5608.01, Dunaj 797.87—801.87, London 215.57—221.01, Pariz 220.79—221.45, Praga 166.19 do 166.60, Trst-Milan 276.27—279.27.

Curih. Belgrad 9.03, Pariz 20.10, London 20, New York 510, Bruselj 71.20, Milan 25, Madrid 46, Amsterdam 204.60, Berlin 120, Dunaj 71.675, Stockholm 115, Oslo 110, Kopenhagen 112, Sofija 8.70, Praga 15.13, Varšava 57.25, Budimpešta 90.025, Atene 6.56.

Dunaj. Dinar notira (valuta) 12.57.

Vrednostni papirji

Na ljubljanski borzi je bila zaključena vojna škoda prometa po 310. Na zagrebški borzi je bila danes tendenca za državne papirje deloma neizpremenjena, deloma so bili tečaj državnih papirjev slabšeji. Prometa je bilo v vojni škodi 400 kom. Nadalje je bilo prometa: v 8% Bleru 2000 dol., 7% Bleru 8000 dol. in v begl. obv. 50.000. Belgrajska borza je bila za škodo čvrstejša, prometa pa je bilo več v decembarskem terminu kakor v promplnem blagu. V dec. je bilo prometa 1400 kom., v promptnem blagu pa 900 kom. Nadalje je bilo v Belgradu prometa v begl. obv. 70.000, v 7% inv. pos. pa 50.000.

Tržišče bančnih papirjev je bilo kaj živahno in so bili zabeleženi zaključki v celi vrsti papirjev. Neizpremenjeni so ostali tečaji Prašedione in Srbske ter Jugobanke. Zemaljska banka je bila zaključena po 114. Nadalje je bila zaključena Narodna banka po čvrstem tečaju 5000. Unionbanka je popustila od 147 na 140, Ljublj. kred. pa od 115 na 114. Med industrijskimi papirji je bila po neizpremenjenem tečaju zaključena osješka Sečera. Vevče so bile zaključene polno. Trboveljska se je uvrstila na 210 in 212.50.

Ljubljana. Vojna škoda zaklj. 310, 8% Bler. pos. 68 bl., 7% Bler. pos. 57 bl., Celjska pos. 150 den., Ljublj. kred. 115 d., Prašediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 110 d., Stavbna 40 d., Ruše 125 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 68 bl., agrari 44 bl., vojna škoda ar. 298—302 (308), kasa 298—302 (301), 12. 310—312, 8% Bler. pos. ar. 60—62.50, kasa 60—62.50, (60), 7% Bler. pos. ar. 53—54 (55.50, 53), kasa 50—54, (55, 55.50), 7% pos. Drž. hip. banke ar. in kasa 60 d., 6% begl. obv. 44—46 (45.50). — Bančne delnice: Polje 52.50—52 (52), Kreditna 121—126, Union 140—145 (140), Ju-go 67—68 (67), Lj. kred. 114—116 (114), Medju-

Potrji globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno rest, da je Vsemogočni poklical k sebi našega nad vse ljubljene, dobrega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Bajželja

zastopnika zagrebške delniške pivovarne

danes ob 4 popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previdenega s tolažili svete vere. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 2. oktobra 1931 ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti Spodnja Šiška, Gasilska ulica št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1931.

Gusti Bajželj, soproga. Alojzij, Ivo, Franc, Leopold, sinovi. Gusti poroč. Gorup, Ivanka poroč. Bizovičar, Mara poroč. Macoratti, Draga, hčere in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zadružnim članom in zadružnim prijateljem naznanjamo, da je v sredo, dne 30. septembra t. l. ob pol 12 umrl naš zaslužni, dolgotletni član načelstva, gospod

Jože Žganjar

posestnik na Cesti št. 16.

Pogreb bo v petek, dne 2. oktobra ob pol 10 iz hiše žalosti na župno pokopališče.

Bož mu daj večni mir!

Dobrepolje, dne 30. septembra 1931.

Načelstvo in nadzorstvo Kmetijskega društva v Dobrepoljah.

Josip Lavtižar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Tačas sta dospeli dve mladi romarici k Ribičevim in prosili, naj bi jih kdo peljal na otok. Rezika je bila takoj pripravljena za vožnjo. Odpela je mali čoln, ki je bil z verigo priklenjen ob kolu na obrežju in imel prostora za tri osebe. Na vsakem koncu naj bi sedela ena romarica, na sredi pa bi veslala Rezika. Z njimi se je hotel peljati tudi Skantarjev Jaka, toda Rezika mu je rekla, da ni prostora. Saj se bo peljal pozneje z velikim čolnom, ker bo obiskalo danes še več božjepotnikov jezersko cerkev.

Na vsak način pa je hotel v čoln domači varih, kodrasti Belinček. Pa tudi tega ni hotela Rezika vzeti s seboj. Prigovarjala mu je, da se je končno vendar vdal in poiskal svoje navadno ležišče.

»Pozdravi Mežnarjeve!« je klicala teta Mina za njo. »In nikar se ne mudi dolgo. Vidiš, da so za Jelovico temni oblaki in da pride lahko nevihta.«

»Povej Mežnarjevim,« je naročil tudi oče Miklavž, »naj pridejo kmalu v nas. Dolgo jih že ni bilo tukaj; se bomo veliko pogovorili.«

Rezika je odrinila z romaricama in čolnič je plaval mirno proti otoku.

Tedaj pa je Belinček kar v hipu pozabil, kaj mu je rekla Rezika. Vstal je z ležišča, začel lajati in hitro skočil v vodo. Danes se je hotel peljati z Reziko, naj ga stane, karkoli hoče. Dvakrat je že jezero preplaval, pa ga bo tudi danes. Romarici sta začeli vpiti, da plava pes za njimi.

»Torej ni hotel ostati doma,« je rekla Rezika ter

ustavila čoln, da je Belinček priplaval do njega in splezal na krov. Nekoliko ga je okregala, toda psiček se je parkrat otresel in z veselim cviljenjem pozdravljal svojo dobro znanko.

Romarici sta pripovedovali, da sta s Spodnjega Štajerskega in da imata doma bolno mater, ki ji ne pomaga nobeno zdravilo več. Svetovali so jima, naj gresta še k blejski Materi božji prosit zdravja s trdnim zaupanjem, da bosta tukaj uslišani.

»Ostali bova čez noč na otoku,« je rekla starejša, »in prosili vašega puščavnika, da bi opravil jutri sveto mašo za bolno mater. Poznava ga, da je zelo pobožen mož. Bil je pri nas za duhovnega pomočnika, pa so ga hudobni jeziki čisto po nedolžnem pregnali iz župnije. Zato ni hotel prebivati v večji družbi, temveč si je izbral ta otok za svoje samotno stanovanje.«

»Vidve ga torej poznata?« je vprašala Rezika.

»Seveda ga,« sta odgovorili obe.

»Piše se Adolf Waidmann in je iz bogate rodovine,« je pripovedovala mlajša. »Lahko bi bil živel v imenitnem stanu, pa je rajši postal duhovnik.«

»Saj je njegov brat Krištof tudi tukaj,« je dostavila starejša. »Pravijo, da je oskrbnik velikih škofijskih posestev. Morebiti stanuje na tem-le gradu na skali?« je vprašala čolnarico.

Rezika ni mogla v hipu nič odgovoriti, ker takega vprašanja ni pričakovala. Končno je spregovorila kratko:

»Da, na tem gradu prebiva puščavnikov brat Krištof. Ali ga tudi poznata?«

»Kaj bi ga ne?« je rekla ena. »Prišel je večkrat gospoda Adolfa obiskat k nam. Je študiran in bogat gospod, pa prav nič visok. Z vsakim se prijazno po-

govarja. Koliko more biti zdaj star? Če ima 35 let, več ne. Ali je že oženjen?«

»Še ni,« je odgovorila Rezika.

»No, ta bo lahko dobil imenitno nevesto,« je pripomnila starejša.

V tem pogovoru se je ustavil čolnič pod jezersko cerkvijo. Belinček je prvi skočil na suho, se sukal v krogu in z repkom mahal sem pa tja. Rezika je privzela čolnič k drevesu in spremila romarici v cerkev ter se priporočila Materi božji. Potem je šla z Belinčkom k Mežnarjevim, sporočila pozdrave in Mežnarjeva dva povabila, naj prideta kmalu k Ribiču. Slivnik in njegova žena Marijana sta bila zelo vesela Rezike, posebno še zato, ker sta zvedela o njeni zarotitvi z grajskim gospodom. Pogostila sta jo in čestitala k toliki odliki.

Ko se je vračala k čolnu, je srečala puščavnika Adolfa, ki je hodil, kakor vedno, s knjigo v roki ob jezeru gor in dol. Pozdravila ga je s poljubom roke.

»Kaj sem izvedel!« je rekel Adolf začuden. »Da bo Ribičeva Rezika moja svakinja! Prav. Tudi jaz te poznam kot čednostno deklico; takih potrebujemo, pa bo kmalu boljše na svetu. Ze danes te blagosloviljam.«

Rezika ni slišala rada hvale. Kar je delala, ji je narekovalo le njeno blago srce. Nikoli ni imela posttraskih sebičnih namenov.

Tačas se je zelo pooblačilo in veter je začel pihati. Poleg tega je bilo že pozno popoldne in v sredi meseca septembra, ko dnevi niso več tako dolgi.

»Moram hiteti,« je rekla puščavniku, »da se ne stemni.«

Belinček jo je čakal že v čolnu, kakor bi jo hotel priganjati domov. Krekpo je prišla za vesli in odplula po jezeru.

Ljubljana: Knjižnica: 29 zvezek: Savinjski; 12 Polji: Goriška: 30 Din vez 42 Din — 30 zvezek: Srebrnec: 25 Din vez 40 Din — 31 zvezek: Cunan Daye: 120 Din vez 32 Din — 32 zvezek: Roman (s slikami): 24 Din vez 32 Din — 33 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 34 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 35 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 36 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 37 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 38 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 39 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 40 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 41 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 42 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 43 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 44 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 45 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 46 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 47 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 48 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 49 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 50 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 51 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 52 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 53 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 54 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 55 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 56 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 57 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 58 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 59 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 60 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 61 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 62 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 63 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 64 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 65 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 66 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 67 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 68 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 69 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 70 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 71 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 72 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 73 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 74 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 75 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 76 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 77 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 78 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 79 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 80 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 81 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 82 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 83 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 84 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 85 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 86 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 87 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 88 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 89 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 90 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 91 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 92 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 93 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 94 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 95 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 96 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 97 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 98 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 99 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 100 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 101 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 102 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 103 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 104 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 105 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 106 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 107 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 108 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 109 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 110 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 111 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 112 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 113 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 114 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 115 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 116 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din — 117 zvezek: Šlavč: 24 Din vez 32 Din —

Din 42'-

Gorki iz himalaja tkanine

Din 135'-

Kombinirani ali gladki

Din 140'-

Črni ali rujavi za vsakdanjo nošo

ZA JESEN!

ANT. KRISPER

MESTNI TRG 26 - STRITARJEVA UL. 3

Din 140'-

Iz Dulbolisa posebno močni za štrpaci

Din 25'-

Za male otroke črni ali rujavi

Din 110'-

Iz rujave ali črne močne kravine za delavce

Din 80'-

Iz črnega boksa srednje veliki

Din 38'-

Gorki iz himalaja tkanine

Din 135'-

Kombinirani ali gladki črni ali rujavi

Din 150'-

Črni ali rujavi za vsakdanjo nošo

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kuharica-gospodinja
vajena vseh gospodinskih del, služila že več let v župnišču, išče mesto v župnišču ali kot gospodinja. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.492.

Prodajalka
z meščansko in trgovsko nadaljevalno šolo, 18 let stara, izučena v trgovini mešanega blaga, vajena vseh gostilniških in gospodinskih del, želi namestitve. Cenjene dopise na V. Košič, Cven, pošta Ljutomer.

Službo dade
Trg. vajenica (-ko)
sprejme boljše delikatese in specerijska trgovina v Ljubljani. Vsa oskrba pri starših. Naslov v upravi Sl. pod št. 11.397.

Pouk
Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj!

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija. Študentovska ul. 9/L.

Učenkam pletiljam
brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni stroj. »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/L.

Strojepisni pouk
dnevni in večerni tečaj. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsak dan. Christoffov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 7.

Stanovanja
Stanovanje
5 sob, kopalnice, sobe za služkinjo, v vili, bo prosto 1. novembra. Natančnejša pojasnila dobite v Mariboru, Gosposka ulica 56, I. nadst., desno.

Stanovanje
s 4 sobami, kabinetom, kopalnico in pritliklinami ter pisarno s 4 sobami posamezno ali skupno oddam na prometnem kraju za november. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lokali« št. 11.251.

Več stanovanj
v novi hiši, ugodno za upokojenca z malo družino, ali obrtnika, po zelo ugodni najemni oddam v Zbiljah 38, pri Medvodah.

Razno

Zamenjam mesto
Učitelj v južnem Primorju želi menjati mesto z učiteljem ali učiteljico v planinskem kraju Slovenije. Piše naj se na: Borislav Dimitrijevič, učitelj, Sutomore, J. Dalmačija.

Prodamo

Holandske gomolje
hiacint, tulipanov itd, v 130 vrstah po imenih audi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5.

Inventurna prodaja
Večje število dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev in motorjev, se poceni prodaja pri »Tribuna« F.B.L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Fige
prvovrstne, suhe, dalmatinske in figine marmelade nudi franko na dom proti povzetju:
zabojček fig po 5 kg ... Din 50,-
marmelade po 5 kg ... 75,-
PETAR VRSALOVIC,
p. Sčelca, otok Brač.

Lepa oprava
za pisarno ali stanovanje, obstoječa iz omare za knjige, pisalne mize, 1 stola ter usnjate klubgarniture (divan), 2 fotelja, za 5400 Din naprodaj. Naslov se poizve v oglašnem oddelku Slovenca pod št. 11.509.

Stroje
popolnoma uporabne ter brezhibne, radi preureditve obrata prodam po najnižji ceni, in sicer: 8/40 po 650 Din, 8/50 po 1300 Din, 8/60 po 1500 Din. Izvolite si osebno ogledati, gotovo boste našli stroj, ki bo za Vašo uporabo, tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. — Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje.

PRIMA SODI
novi, bukovni, za jabolčnik, se prodajo za ceno 130 Din komad. Sprejemajo se tudi naročila za vinske sode. — Gumzej, stroj. sod., Celje — Breg.

Obrt
»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vojne zavarovalnice.

Mreže za postelje
izdeluje najceneje in najboljše samo trvdka Šimen Sablatnik, Jesenice-Fuzine. Sprejema tudi popravila.

POZOR!
Strapacni čevli nepremočljivi
vedno v zalogi od najmanjše do največje številke. Ročno delane. Brezobvezni ogled zaloge
Ivan Krois, Maribor, Koroška c. 18

Na znanje cenjenim odjemalcem

da se vsled padca vrednosti angleške funta prodaja blago angleškega izvora za 25 % ceneje, in sicer:

Angleški štofi za moške obleke
Angleški poplini za perilo v vseh barvah
Angleška flanela enobarvna v vseh barvah
Angleški štofi za moške suknje

prej m 295 Din, sedaj m 228 Din
prej m 24 Din, sedaj m 18 Din
prej m 12 Din, sedaj m 9 Din
prej m 360 Din, sedaj m 270 Din

Vse drugo po že znanih nizkih cenah.

COMMERCE d. d., Tavčarjeva ul. 2, I. nad.

Brzo slika
za potne liste, lepo, takoj in ceno le Fotomeyer, Maribor, Gosposka 39.

Oves in koruzo
kupite enice in ceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrovinna z žitom.
Resljeva cesta 24.

Samo kdor v miru izbira, dobro kupi
Ako mora iz trgovine v trgovino, da si ogledate blago, se boste v stiski in naglici odločili morda za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu.
ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!
Tu imate čas, da pregledate in precepite vzorce kos za kosom, nikdo Vas ne bo priganjal za nekaj, kar ne odgovarja Vašemu okusu.
ZAHTEVAJTE ZATO NAŠO KOLEKCIJO TKANIN ZA MOSKA OBLACILA IN OGRINJALA
In dobili jo boste v par dneh, seveda brezplačno in brezobvezno.
Potem sedite in izberite ono, kar najbolj odgovarja Vašemu okusu.
Ker nabavljamo blago direktno iz tovarne in ga prodajamo naravnost Vam odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljše blago za manj denarja.
Ze pol stoletja strežemo zadovoljnim odjemalcem. Največja trg. in odprema trvdka
Kashner & Offer
Zagreb.
Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

Najboljši nakup za zimo

nočavice in rokavice za moške, ženske in otroke, pletenin, maj, jumperjev in puloverjev, žepnih robcev, kravat, srajc, gumbov, čipk in vezenin, volne in bombaža, ročnih torbic, aktovk, dežnikov, vseh potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in tapetnike

samo pri

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo

JUGOŠPORT

R. Z. Z. O. Z.

Ljubljana

Pisarna:
Boršnikov trg 3/I,
tel. 25-18

Prodajni lokal:
Miklošičeva c. 34,
tel. 33-83
(Gramofon-Rasberger)

Največja zaloga gramofonov vseh znamk, gramofonskih plošč v največji izbiri (zaloga preko 20.000), smuči, smučarske potrebščine, sklopni čolni, fotografski in radioaparati in vse foto- in radio potrebščine po najugodnejših cenah.

Izposojevalnica
gramofonov in plošč posluje Boršnikov trg 3/I od 1/214 do 1/216. in od 18. do 1/220 ure. Velika izbira najraznovrstnejših plošč, ki se vedno izpopolnjuje z novitetami. Prodaja rafiniranih plošč po nizkih cenah.

Posvetva

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/L

Lepe stavbne parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.396.

Vinogradi
pri Ljutomeru in Radenci, tri gosposke hiše, druga poljedelska zemljišča in gozdovi iz zapušćinske mase vojvodine Arenberg, se prodajo v delih. — Ponudbe na: Dr. I. Benkovič, Ljubljana, Aleksandrova 2 in notarju Požunu, G. Radgona.

Kupimo

Kocen-šeno atlas
kupim za revnega dijaka. Naslov pod št. 11.532.

Vsakovrstno zlato in srebro
po najvišjih cenah CERNE, tuvelir. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Glasba
Harmonij
s 6 spremeni, skoraj nov, se prodaja. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lira« št. 11.390.

Obrt

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vojne zavarovalnice.

Mreže za postelje
izdeluje najceneje in najboljše samo trvdka Šimen Sablatnik, Jesenice-Fuzine. Sprejema tudi popravila.

POZOR!
Strapacni čevli nepremočljivi
vedno v zalogi od najmanjše do največje številke. Ročno delane. Brezobvezni ogled zaloge
Ivan Krois, Maribor, Koroška c. 18

Zajec Josipina

hišna posestnica

dne 30. t. m. po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, mirno v Božjo zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 2. oktobra 1931 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 30. septembra 1931.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

+

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prežujočo vest, da je naša srčno ljubljena soproga, mati, teta, gospa

Zajec Josipina

hišna posestnica

dne 30. t. m. po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, mirno v Božjo zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 2. oktobra 1931 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 30. septembra 1931.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čed.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Franc Kremžar.